

KÖZLEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai legyen kaphják.

Nem tagoknak előzetes díj.

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 3 ft 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Tilbi-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás.

A német gazdák magyarországi tanulmányútján közben Budapestben is 2 napot fognak tölteni; ezen napok egyikén május 17-én d. u. 5 órákor a Margitszigeten tiszteletkére banket fog rendeztetni. A banket alkalmat nyújt arra, hogy a magyar gazdák a kirándulókkal megismerkedhessenek, miután a kirándulók nagy száma miatt magában a kirándulásban a magyar gazdák részt nem vehetnek. Felkérjük tehát az OMGE. tagjait, hogy ezen banketen lehető szép számban résztvevni sziveskedjenek.

A terítékek árára nézve lapunk legközelebbi számában adunk felvilágosítást. Előjegyzések az OMGE. tiltárságánál csak május 10-éig fogadhatók el.

Gróf Dessewffy Aurél
az OMGE. elnöke.

Meghívó

az OMGE. közgazdasági szakosztályának 1897. évi május hó 13-án (csütörtökön) d. u. 4 órákor a Köztelek termében tartandó ülésére.

Tárgy: Dr. Csillag Gyula felolvasása „A gazdasági eselődékről és a munkás-és eselőd-biztosítás rendezéséről” szülő törvénytervezetke beérkezett vélemények”.

Budapest, 1897. május 6.

Gróf Esterházy Miklós Móríc,
szakosztályi alelnök.

A díjugratás rendező-bizottsága

f. hó 4-én tartott ülésén a bíráló-bizottság következőképp alakította meg:

Elnök: gróf Esterházy Miklós. — Tagok: dr. Andrássy Sándor, gr. Andrássy Tivadár, Barcl Károly ezredes, Horváth István százados, dévaványai Halassy Pál tábornok, Klobancz Vilmos altábornagy, báró Lederer Arthur tábornok, gróf Nádasdy Ferenc, gr. Szepáry Iván,

ifj. gróf Széchenyi Imre, csepei Zoltán Elek ny. altábornagy.

A május 12-én d. u. 4 órákor megjelendő díjugratás, díjugratás és jeu de berrera a jegyek ára nagy tribünre 5 frt, kistribünre 2 frt, katonaisztii jegy 2 frt 50 kr, alóllyé 50 kr. Jegyek kaphatók az OMGE. pénztárnál (Köztelek), a Tattersallban, a Nemzeti és Országos Casinók komornokainál, továbbá Patik Lujza szervita-téri dohánytözsdejében.

Közgazdasági szakosztályi ülése.

(1897. május 3.)

Jelen voltak gróf Esterházy Miklós Móríc elnökele alatt Bujanovic Sándor az OMGE. alelnöke, Bernát István, Egan Ede, György Endre, Hajós József, Hircs Mor, Koldányi Antal, Kovács Sándor, báró Lúthy Béla, báró Malkomes Jeromos, Marovszky József, Méréy Lajos, Nosztoly Emil, Serfőz Géza, Wimmer Kálmán és dr. Seilárd Ferencz mint előadó. A tisztviselők részéről Forster Géza igazgató, és Rubinek Gyula ügyvezető titkár.

Gróf Esterházy Miklós Móríc elnök megnyitja az ülést, melynek első tárgyaló a eselődtervény reviziójára vonatkozólag beérkezett gazdasági egyesületi véleményekről szóló jelentés lett kitélve. Sajnálatlalt említ fel, hogy az előadó: dr. Csillag Gyula a családijában előforduló gyászest folytán az ülésben való megjelensében gátolva van.

Elnök indítványára a szakosztály a dr. Csillag Gyulát ért vesztesség fölötti részvédeknek jegyzőkönyvileg, is kifejezett adni határoz.

Az ülés második tárgya:

A vadászati törvény reviziója.

dr. Seilárd Ferencz előadó előterjeszté az 1883 évi XX. törvényezikk reviziója ügyében javaslatelőttre kiküldött albizottság tárgyalásának eredményét és javaslatait. A földművelésügyi miniszter ugyanis a vadászatról szóló 1883 évi XX. törvényezikk módosítására vonatkozólag egy törvényjavaslatot dolgoztatott ki, melyet véleményadás végett az OMGE.-nek is megküldött. A tervezetet a kiküldött bizottság tárgyalás alá vévén, konstaltta, hogy az az érvény-

ben levő XX. t. cz. intézkedéseinek lényeges változtatását nem cseleazza s a főbb eltérések csak az önálló vadászterület fogalmának megállapítására, továbbá, a vadászok és vadak által okozott károk megtérítésének módosítására vonatkoznak. Még egy lényegtelenebb eltérés van a tervezetben s ez a tilalmi idők megváltoztatására vonatkozik.

A szakosztály hosszú és részletes vita után, melyben a jelenlévők mindegyike részt vevő a bizottság által előterjesztett módosításra vonatkozó javaslatok jó részét elfogadják s a választmány elé terjeszt.

A szatrmargyei gazdasági egyesület átirata.

Dr. Seilárd Ferencz előadó felolvasa a szatrmargyei gazdasági egyesületnek az OMGE.-hez intézett átiratát, melyben kéri az egyesületet, hogy pártolja a pénzügyminiszterhez felterjesztett oly értelmi átiratát, melyben rámutatva a szatrmargyei katasztri közökegnek a földadó és tisztajövedelem megállapítása és az osztályozás körül követett szabálytalan és törvényellenes eljárására, a gazdasági-közökeggek szemben elkövetett sérelmek orvoslását kéri. Nevezett egyesület memorandumát másolatban az egyesülethez is megküldötte.

Előadó tanulmányozta e kérdést, hogy a katasztri közökeg eljárása mennyiben törvényellenes és mennyiben nem. Konstaltja, hogy teljesen igazolt a szatrmargyei gazdasági egyesület azon panaszá, hogy a melvési ág megváltoztatása nélkül törvényellenesen emeltek fel a katasztri közökeg az osztályozást.

Nem egészen alapos azonban az egyesület másik panaszá, hogy t. i. a melvési ág megváltoztatása és a tiszta jövedelemnek emelkedése esetén a katasztri közökeg nem csak a jövőre, de visszamenőleg öt évre is megállapítják az adótebbletet. Mert az 1877. évi 75. l. cz. 121. §-a módót nyújt a visszamenőleges adótebblet téves előírása esetén a fölébeírésre.

Előadó javaslatba hozza, hogy intézzen az OMGE. feliratot a pénzügyminiszterhez a szatrmargyei gazdasági egyesület átirata értelmében, s hívja fel a miniszter figyelmét a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, Budapest, Alkotmány-utoza 31. Váci-kört sarak.

Több évi tapasztalat után bizosított, hogy a legközelebbi és legbiztosabb fogva a legbiztosabb és legkisebbetesebb permetezéggé a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselőt.

Ár 21 forint csomagolással.

„Azurin“ 1 frt 25 kr. kilogrammja,

„Rozgálic“ 30 frt nétermérszánként,

„Rudolfinács“ 48 kr. kilogrammja.

Hizott marha és sertés
bizományi értékesítése.

Tüz- és jégkár elleni
biztosítások közvetítése.

Számarmegyében követett sérelmekre s kérje azok orvoslását.

Báró Malcomes Jeromos felvilágosítással megkezdte, hogy a fertesztés teljesen meddő lesz, mert a számarmegyei kataszteri közegek éppen a törvény intézkedéséből folyólag lennének akként eljárási.

Szólt azt hiszi, hogy a szákszaltly foglalkozhaték a földöz kerdésével s ebből folyólag egy memorandumot terjesztene az egyesület a pénzügyszerint elé, mert tény az, hogy a kataszteri törvény nem gondoskodik az időszakonkénti kiigazításról, de igen egy későbbi kellett.

Noszpoly Emil: Másban látja a sérelmet, mint előtte szölo. Gazdasági viszonyának az árszék, a sertésvész és egyéb kalamitások folytán egy alakultak, hogy a gazda ma nem bírja meg a kataszteri tisztajedvelemre alapított osztályozást, annál kevésbé a magasabbat. Mikor a kataszteri tisztajedvelem megállapított, 10 ft 50 kbra lett felvéve a buza ára, a rozse pedig 6—5 frtra, ezt ma el nem éri egy gazda sem. Nagy injuria ez ma a gazdasági közönségre, mely feltétlenül csapdandó. A *Győrny Győrny* Endre más szempontból fogja fel a kérdést. Ha a számarmegyei gazdasági egyeslet panaszra a lokális végrehajtás hibás voltában leli magyarázatát, akkor az OMGE. közzelépése teljesen. S mivel nincs tisztázva teljesen a számarmegyei gazdasági egyeslet panaszának jogos vagy jogtalan volta, indítványozza szölo, hogy ne hozzon a szákszaltly határozatot, hanem a kérje fel előadót, hogy szerezzen információt a kérdésben a miniszteriumnál. Ha jogos a panasz és a felhozott sérelem, akkor az OMGE.-nek kötelessége a dologgal szélesebb alapon foglalkozni.

Noszpoly Emil, *elnök* és *Rubinek* Gyula ismételt felszólalása után a szákszaltly javaslata a választásnyának, hogy a számarmegyei gazdasági egyeslet memorandumában foglalt a számarmegyei kataszteri közegeknek az osztályozásnál előkvetett szabálytalan eljárására egy átiratban hívja fel az egyesület a pénzügyszerint figyelemre. A számarmegyei gazdasági egyeslet memorandumában foglalt egyes sérelmek alaposágára nézve megbizsa a szákszaltly az előadót, hogy a miniszterium illető osztályában információkat szerezzen.

Több tárgy nem lévén, elnök berekeszt az ülést.

Dohánybevéltási szabályzat és árák 1897., 1898., 1899-re.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési szákszaltlyának I. évi február hó 21-én tartott üléséből az 1897—98—99-iki évekore érvényes dohánybevéltási szabályzat és dohánybevéltási árák megállapítására kiküldött albizottság I. évi május hó 3-án tartotta gr *Desseffy* Ándó elnöke által vezetett ülését. Az ülésen megjelentek gr *Szapáry* Gyula, grf *Áldásy* Imre, *Perebényi* Arthur miniszteri tanácsos dohányjövédéki igazgató, *Propper* Samu bizottsági tag és *Szilassy* Zoltán előadó.

Az ülés megnyitása után előadó előterjeszti, hogy a szákszaltly megbizsa folytán az egyesület elnökegése az ország különböző vidékeire dohánytermeléshez kéri a török beosztott ki, melyben a termelői véleményét kéri, hogy a jelenlegi bevéltási szabályzat a jövőben a minőségi termelés emelése s általában a dohánytermelői helyzetének javítása érdekében miképpen állapítsák meg. E kérdő leve összesen 26 helyre küldetett, a melyekre 20 helyről érkezett be válasz, a ezenkívül gr *Szapáry* Gyula a dohánytermelés bajjairól egy külön terjedelmes véleményt is nyújtott be, mely a dohánytermelés egész kérdését felöleli. A beérkezett feleletlek alapján előadó egy tervezetet dolgozott ki az 1897—98 és 1899-ik évi dohánybevéltási szabályzatnak és áráknak megállapítására, a mely tervezetet a bizottság pontonként tárgya-

lás alá vévén, az alábbi határozatokot hozta, a mely határozatok a pénzügyszerint urhoz, mint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület javaslata terjesztendők fel.

A szabályzat megállapítása a következő pontokban történt:

I. Szivarboríték levelek. A feleletadók valamennyi — kettő kivétellel — azon véleményre van, hogy a szivarboríték levelek jelenlegi három osztályban megkülönböztetett minőségűre a jövőben nem is tartassék abból az indokból, mert a szivarlevelek három osztályának meghatározása nem különbözik egyébben mint abban, hogy az első osztálynál 50, a másodiknál 40, a harmadiknál 30% szivarboríték anyag nyersége kívánatik. Ennek következtelen a a helytől álló, hogy a szivarboríték levelek beváltásánál, a mint azt különben a statisztikai adatok is igazolják, a dohánybevéltő tiszek jóformán csak a harmadik osztály szivarboríték levelet váltják be, mert az egyes osztályok különbözésége a beváltásnál megállapítani nem lehet és így semmiképpen sincs indokola az, hogy a három osztály tovább is fenntartsék. Ennek következtelen előadó azt javasolja, hogy a szivarboríték levelek jelenlegi három osztályba sorozása elhagyatván, csak egy osztály állítsák fel a következő meghatározással:

Szivarboríték-levelek alatt csak azon finom, sérületlen, kellően szivós, vékony eretzeti, szép és egyenlő színű, tökéletesen érett és jól égő anyalvelek értenek, melyek szivarokhoz borítéklevélül használhatók.

A bizottság beható eszmecsere után, a melyben az összes bizottsági tagok részt vettek az előadó javaslatát elfogadja és a szivarboríték leveleknek egységre árára nézve az eddigi három osztály átlag árának 95 koronában való megállapítását javasolja.

II. A közönséges levelek osztályozásánál a válogatott a) és a válogatott b) osztályra nézve a beérkezett feleletek legnagyobb része azt a véleményt fejezi ki, hogy a válogatott b) osztály, melynek minősége nem különbözik a válogatott a) osztálytól másban, mint abban, hogy a válogatott b) osztálytól nem kívánatik meg a jó éghetőség tulajdonsága, nem tartják a feleletadók méltányosnak azt, hogy a nem jól égő dohányok oly csekély árkülönbséggel mellett ugyanazon osztályba váltassanak be, mint a jól égő dohányok és azt javasolják, hogy a válogatott b) osztály elhagyatván, a válogatott osztály csak egy, a jelenlegi a) osztálynak megfelelő meghatározással állítsák fel s tekintetelt arra, hogy ezen osztályban való jó minőségű dohányok váltának be, a válogatott osztálynak eddigi ára felelemeltesék.

A bizottság beható eszmecsere után tekintetelt azokra a körülményekre, hogy a válogatott b) osztálynak előtérzése által a minőség terelése való törökés az éb felemelésével is nagyban elősegítték és ezen magas osztályzat díjazásból a rosszul égő dohányok termelői kizártnak, — habár az ezekre nézve bizonyos körülmények között kárt is okozhat — a mi azonban a dohánytermelés általános érdekét szolgálja, ahhoz a véleményre esaklaknak, hogy a válogatott b) osztály elhagyassék s csak egy válogatott osztály tartassék fenn, a melynek meghatározása az eddigi körülírásból kihagyatván a „jéles” szó, a következő lenne:

A közönséges levelek válogatott osztályba tartoznak azon szép, teljesen érett, tökéletesen szárított, sérületlen, teljesen kiféjlett, egyenlő színű és jó égési anyalvelek, melyek szivarborklevél minőségűre bírnak.

Az ilyképpen megállapított válogatott osztályzatnak ára 70 koronában volna megszabandó.

A közönséges levelek *I. osztály* az előbbieknél javában foglalnál nemcsak

az eddigi első osztály minőségű dohányokat, hanem az eddigi válogatott b) osztály minőségéhez tartozó dohányokat is. Ennek következtelen a bizottság a feleletek figyelembe vételével az első osztálynak körülírásból kihagyatván a „teljesen” és „jó”, kifejezés, bevélteti óhajja a „sérületlen” kifejezést után *Legfeljebb szivós sűrűl* kifejezést, valamint a jelenlegi meghatározás végén azt, hogy „ezen leveleknek nem lesz különbség akár nagy, akár kicsiny a levél, ha a fenti tulajdonságoknak megfelel”. Ezen osztályzat körülírása tehát a következő volna:

A közönséges levelek első osztályba tartoznak azon egzséges, érett, sérületlen, vagy *legfeljebb szivós sűrűl*, tetszetős színű kiféjlett anyalvelek, melyek szivarburok, és szivarbélnek, vagy jó burmányagnak, kiválon azonban jó pipadohányhoz használhatók. Ezen leveleknek nem lesz különbség, akár nagy, akár kicsiny a levél, ha a fenti tulajdonságoknak megfelel.

Ezen osztályzat árá pedig 49 koronáról 52 koronára emeli javasolja.

A *II. osztály* eddigi meghatározásából a bizottság kihagyja javaslója a „jó kifejezést és kissé sérületlen, vagy nagyobb szél és jól által csak” kifejezést, úgy, hogy a *II. osztály* meghatározása a következőképpen szölna:

A közönséges levelek második osztályba tartoznak az érett, jeltelentlenül sérült anyalvelek, valamint a nagyobb sérületlen érett hegyelvelek, végül a tisztá, száraz, jobb minőségű álljelvek.

A második osztály árá pedig, tekintetelt az körülírányra, hogy a beváltott dohány mennyiségnek legnagyobb részét a második osztály képezi, a jelenlegi 37 koronáról 40 koronára óhajja felelni.

A *III. osztály* körülírása maradna a régi, kihagyatván belőle „az egzséges, érett” kifejezés.

A közönséges levelek harmadik osztályba tartoznak, minden egyéb, az előbbi osztályokba nem sorozható, tehát a visszatetsző színű, nagyobb mérvben jégvert vagy szakadozott anyalvelek; továbbá a csekélyebb minőségű, de érett hegy- és csekélyebb minőségű álljelvek.

Ezen osztályzat ára pedig 25 koronában volna megállapítandó.

III. Kerti levelek. A kerti levelek jelenleg körülírása adta a legtöbb okot a termelők panaszára. Ezen dohányfajtánál ugyanis a jelenleg megállapított válogatott osztálynak körülírása oly szigorú volt, hogy ezen osztályzat jóformán ideális osztályzatnak tekinthető, a melybe a legesekébb mennyiségű dohány váltított be. Másrészt azonban az első és második osztályok közötti különbség oly nagy volt, hogy mindazon esetekben, amikön a termelőnek átlagban első osztály dohányát hajdiban csak egynehány második osztályt is találtnak, a beváltásnál a szokásos eljárás szerint első osztály levelet másodikká soroltatván, a termelőnek órási károsodását idézte elő.

A kerti levelek bevéltási szabályzatának újiból meghatározása tehát feltétlenül szükséges és pedig oly módon, hogy míg egyrészt a jelenlegi legmagasabb osztályzatnak körülírása enyhíttessék, addig másrészt az egyes osztályok közötti árkülönbség arányosíttassék. Az összes osztályok ára azonban a kerti dohány termelésére való buzdítás és ezen dohányoknak a minőségére való terelése érdekében emelendő.

A bizottság a beérkezett igen alapos felelet alapján a kerti dohányoknak átvételét első osztályban javasolja átvétetni, amely osztályzat körülírása az előbbieknél szem előtt tartásával a bizottság által közzelkötözött állapították meg:

Kerti levelek alatt azon dohánylevelek értetnek, melyek jó illat, finomság és világos szín által tűnnek ki, és finom dohánygyártmányok előállítására alkalmasak.

a) **Az első osztályba** soroztatnak a legfinomabb és finom pipadohányok előállítására alkalmas tartalomdus, egyenlő színű, finom világos-sárga, vagy vöröses-sárga színezett, érett és sérületlen, vagy a simitánsnál kissé sérült anyelvelek.

b) **A második osztályba** tartoznak a színben kevésbé egyenlő, továbbá a barnás-piros, finom, érett, sérületlen, vagy a simitánsnál kissé sérült anyelvelek; valamint a tökéletesen beérett, sérületlen, világos-sárga színű finom hegylevelek.

c) **A harmadik osztályba** átvétetnek a színben kevésbé egyenlő, barnás-piros, érett, finom sérült anyelvelek, valamint a nem kellő finomságú világos-sárga anyelvelek, a teljesen beérett, sérületlen barnás-piros hegy- és aljlevelek.

d) **A negyedik osztályba** tartoznak minden egyéb az előbbi osztályokba nem sorolható, egészséges, száraz levelek, melyek a kerti levelek általános jellegét magukon viselik.

A mi már most a kerti dohány egyes osztályainak árát illeti, arra nézve a bizottság az az álláspontot foglalja el, hogy a kerti dohányok eddigi ára semmi esetre sem csökkenthető; amennyiben azonban a fenti osztályozás szerinti beváltás igazságos eljárás mellett a termelők érdekeit kielégítéssel, a jelenlegi áraknak az idő szerinti emelése még nem szükséges, ezért az árakra nézve a következő javaslatot teszi: az első osztály 100 korona, a második 80 korona, a harmadik 60 korona és a negyedik 32 korona.

IV. A fogarasi kerti és muskatali levelek nézve felelet nem érkezvén be, de másrétl ezen dohányokból termelt mennyiség hiányában is csekély lévén, a bizottság ezek beváltási osztályának részletes körülírására nem terjeszkedik ki, hanem a pénzügyminisztérium felkéri arra, hogy a kerti leveleknek felállított osztályzat és minőségeknek megfelelőleg állapítsa meg a fogarasi és muskatali dohányok négy osztályba sorozásának körülírását és az árakat úgy, mint a jelenlegi beváltási osztályzatban is van, a kerti dohányok árával egyenlően állapítsa meg.

V. Kapadokhánynak a feleletdök valamennyre azon nézetének ad kifejezést, hogy a kapadokhány beváltásánál a beváltási szabályzat némilgy enyhítések és az első osztályokra a felemelésnek. Erre való tekintettel a bizottság a kapadokhányok beváltásának eddigi három osztályban javasolja, a mely osztályokra körülírása maradna a régi körülírás, ebből azonban kihagyandók az **első osztályból** a „teljesen kifejelett”, a **második osztályból** a „jól kifejelett” kifejezés és a **harmadik osztályból** felvétetnek az „elégérő érett” kifejezés.

A kapadokhán I. osztályának ára 60 koronára emelendő, a II. 40 korona, a III. 24 korona maradna.

VI. Ezen hónap tárgyalás anyagát képezte a **kihánys** és a **hulladék dohányok** minőségének körülírása és árszabályzata. A bizottság nézete abban öszegzedt, hogy a kihánys minőség tulajdonképpen nem volna fenntartandó és ezen dohányok termelési jelentőségi alapján már a beváltás előtt megvoldának semmisztendők. És pedig egyrészt arra való tekintettel, hogy a minőségi termelés előmozdítása érdekében ezen irányú minőségű dohányok bármiféle körülírása nem célszerű, másrészt pedig különösen arra való tekintettel, hogy a dohány beváltásánál igen sok, külön-

ben a III-ik osztályba tartozó dohányt a beváltó tisztviselő a dohányjövődék érdekében a kihánys osztályba soroznak. Ezen igazgatatlanságnak megakadályozása csakis az által volna lehetséges, ha a III-ik osztályba tartozó dohányoknak egy silányabb osztályba való sorozása megakadályoztatnék.

Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy aggodalom merült fel az iránt, vajjon a termelők egy nagy része a kihánys osztályba megválasztásával érdekében nem volna-e túlságosan sértve, a bizottság ennek az osztálynak továbbra való fenntartását javasolja ugyan, azonban annak körülírását olyképpen öhajja megállapítani, hogy ezen minőségbe csak azon valóban rossz dohányok sorozásának, a melyeknek kritériumát semmiféleképpen sem képezhesse az, hogy ezen dohányok gyártására még alkalmas legyenek. Ezen meghatározás mellett a bizottság azt reményli, hogy a kihánys osztályzatban a beváltásnál tényleg csak az oda tartozó dohányok fognak beváltatni minék követendőek az előző osztályok árának felmérésevel szemben a kihánys osztályzat ára az eddigi 16 koronáról 12 koronára, a hulladék ára pedig 12 koronáról 6 koronára csökkenthető. A bizottság ezen osztályzatnál a jövődék figyelembe ajánlja azon körülményt is, hogy a kihánys osztályba beszoiglatott dohány csomózás ugyan, de simitánsnál is legyen átvétető, hogy ezen silány dohányok simitánsra fordított költség a termelő által megkímélhető legyen.

VII. A beváltási szabályzat jogszabályban foglalt azon eddigi rendelkezés, hogy a közönséges leveleknek a válogatott osztályának, a kerti fogarasi és muskatali leveleknek pedig az első osztálynak elkészített házi azon esetre, ha a beváltó tisztviselő az bármi okból olyannak beváltani nem akarja, eszmönként is átvétető — fenntartandónak véleményezték.

A bizottság ezután a **gróf Szepárdy Gyula** által benyújtott emlékiratot olvastatta fel, a melyben az előző körrel csatló a dohánytermelés bajait és alapos indokolással tesz javaslatot ezek megszüntetésére, sok új eszmét tartalmaz, amelyek eddig a dohánytermelési szakaszoly elöl fel nem merültek s azért a midőn a gróf Szepárdy Gyulának a bizottság ezen munkiatért hálás köszönetét fejezi ki, egyszersem elhatározza, hogy azt egész terjedelmében a **Köztelek**-ben közzététvén, azon szerző, amelyek a dohánytermelési szakaszolyt illetékesek tárgyals alapját még nem képtének, az öszszel tartandó ülésen tárgyaltsanak, maga a munkiat pedig az igazgató-választmány határozatából a pénzügy- és a földmívelésügyi miniszterhez már beterjesztett emlékirat pótlásul utólag külön a nevezett miniszterhez feltérjesztendő.

Végül a bizottság **Propper Samu** bizottsági tag felszólalása folytán azt is elhatározza, hogy az **OMGE**, amikor, amidőn a dohánybevaltási szabályzat és árak újult megállapítás-e tekintetében a pénzügyminiszterhez feltérjesztést fog tenni, ezen feltérjesztésben külön is hangsúlyozza azt, hogy a dohány beváltásánál eddig szokásos a „**előre nem látott**” beváltás **többször 10%-ig is emelhető sulyevésánál**, mint igazgatlatnál és a jövődék méltóságával ellenkező eljárást tiltsa be.

Hitel-, fogasztási- és értékesítési szövetkezetek.

Ira: Forster Géza.

A magyar gazdaszövetkezési Kaposvároúttól 2-ik 2-án tartott gyűlésén **Forster Géza**, az OMGE igazgatója a szövetkezeti alakulatokat, azok célját s ügykörét behatóan ismertető előadást tartott. Tekintettel a tárgy közérdeklő s kiválóan gyakorlati voltára, az előadást az alábbiakban közöljük.

A **szövetkezetek célja** egyes osztályok és ezen osztályok keretében tartozó egyének érdekeinek képviselése. A szövetkezetek a legkülönfélébb célokat tűzhetik ki maguk elé, mintek gazdákban azonban elsősorban azon szövetkezetek alakulások érdekelnek, amelyek mezőgazdasági célokat elérésére hivatottak. A szövetkezetek alapszeme rizkő vállalása; és ez a legkezehebben érhető meg és a legkezehebben megy át az illetők vérbé. Ugyanis nem szűknek meg azt, hogy sokszor a közös cél érdekében magánérdekeinkét eltekintjük; pedig, ha a szövetkezeti eszmét ismételni akarjuk, akkor sokszor magánérdekeinket a közérdeknek alá kell vetnünk. Sokahogy ezen alárendelés a magánérdekeknek csak pillanatnyilag történik, mert ha a közös cél elérésk akkor ebben a magánérdek is megtalálja kárpótlását. Sokszor volt alkalom tapasztalni azt, hogy a szövetkezet keretében egyesek folytonosan azt hangsúlyozták, hogy: „*Ime mi hasznom volt nekem a szövetkezet működéséből!*” midőn mondjuk egy-egy dolog értékesítésénél látszólagos hasznot szenvedtek. Nem vétek az illetők eltekintése az, hogy az egyesek midőn azt kérték, mert meg a közös cél nem érték el s hogy ennek realizálása esetén az egyéni célokt is kielégült nyerne.

A szövetkezetek ügyköre.

A szövetkezetek ügykörébe ma már az öszszes mezőgazdasági érdekek bevonhatók. A hitelügy megoldására szolgálnak a hitelszövetkezetek. A fogasztási czikkok beváltására szolgálnak a fogasztási szövetkezetek és a legkülönfélébb gazdasági czikkok értékesítését eszközölhetik az értékesítő szövetkezetek. Ila midőn a három cél megoldását egy kálap alá lehet vonni, akkor ezen szövetkezetek fognak legjobban megvalósítani a közös célokat és ez mást működésükben kiegszérítnek az az merem állítani, hogy a legkeveseb pénzügyelő lesznek képesek működni. Mert ma, midőn a pénz a mezőgazdák sorában a legkevesebb, a három szövetkezet útján uszólván cserekereskedés lézhető, amely a közéspénzforgalmat a minimumra redukálja.

A **gyűjtés** az az életből; tegyük fel, háromfél szövetkezet van egy községnek. A hitelszövetkezetbe késpénzfelvételek valóznak eszözölendők, azonban késpénze a gazdának nem lévén, nyers terményeket szolgálnak be a szövetkezetbe s ezen nyers terményekkel törlesztik hitelszövetkezeti költségeiket; míg a nyers termények közös eladásával az értékesítési szövetkezet lép társulva és ha ezen hitelszövetkezet fogasztási szövetkezettel is egybe van köté, nyers terményei fejében a szövetkezetek fogasztási czikkokat is átvétel. Ily módon tehát anélkül, hogy csak egy garast vitt volna be, a szövetkezeti működésnek mindhárom ágát igénybe veheti, és pedig előnyösen, mert a fogasztási és értékesítési szövetkezet magasabb árat fognak térni, mint ellenben a termények czikkokat a közös beszerzés alapján a gazda ölesóban fogja megkapni. Ezáltal ugyan egy ós h kereskedelmi szokásra, a cserekereskedelmere térünk át, de hát hiszen a ringassuk magunkat abban a hitben, hogy csak modern eszközökkel lehet eredményeket elérni; a közös beszerzés, az általános értékesítés s a gabonaterékesítés is már lehet olyan. Mindezek a szövetkezeti formák azonban csak a helyi érdekeknek a kielégítésére szolgálnak. A szélesebb körű érdekeknek a kielégítésére már nagyobb szabású intézmények formálódnak, s ezek sorába tartoznak az aukciók és a nagyobb központokban létesítendő szövetkezetek

központok, ilyen nagyból alakulások egyesí-
melik törvébe van vé a mezőgazdasági szövet-
melik szövetek. Ezen szöveteket czéja
vona Magyarország összes mezőgazdasági szövet-
termésének központi értékesítése. De ily módon
lehete a hízott állatok értékesítésére is szövet-
veteket alkalmi. Hasonló czéja volna a
központi mintafarmok, melyek szintén egy szövet-
veteki forma, azonban sajátos az eddigi fel-
adatának kellőképpen meg nem felel. Továbbá
hasonló czéllal bír a „Magyar Gazdák Vádr-
csarnok Ellátó Szövetkeze”, a mely az elől-
mező központi értékesítésére van hivata.
Azonban e tekintetben még kellő tapasztala-
tok és másodszor, de hiszünk, az éret-
törvény vagy Budapesti elemlemezések ellátás-
ban, mint a felesleges előlmezeknek a kül-
földre való irányításában a kellő működést ki-
fejténi képes leend.

A szövetkezetek alakítása.

Itt első sorban tekintetbe jön az egyen-
ség és másodszorban a pénz hiánya. Azért
közvetlen adót azert felállítunk mert meggyő-
ződésem szerint szövetkezetek sokszor inkább
a megfelelő egyének hiánya és nem csak a
pénz hiánya miatt nem alakulnak. Nagyon ter-
mészetes, ha egy önzetlen férfi nem áll az
ügy élére, úgy a szövetkezet megalakítása
majdnem lehetetlenül válik; míg egy önzetlen
férfinak példáján többen is felbuzdulva, a
szövetkezet megalakítását és vezetését lehet-
ségessé teszik. A gazdáknak a mai viszony-
nyok között okvetlenül megközelnyobbaknak
kell lenniök és ezen a téren csak önmagukra
támaszkodhatnak.

Szükséges tehát az, hogy az ügy iránt
érdeklődők körültekintve, egykezessen azokat
meggyőzzék az igazság, akiknek idejük az
ebben való működés megengedi, de legfő-
kézetben azokat, akiknek szavára hajlandó a
nép utána indulni is. Mert csak az eszt-
ben várható rövidebb idő alatt eredmény,
ha a mozgalomban első sorban is azok vesz-
nek részt, akiket a nép vezetőinek tart, s akik
anyag jutalmára nem számítanak, mert ez
a nagy igényektel szövetkezetek legtöbb eset-
ben ki nem elégíthetik.

A szövetkezetek megalakításánál második
fontos kérdés a pénzkérdés; illetve a hitel.
A hitelszövetkezetek kis részlegyek be-
fizetésével alakulván, csak hosszabb évek
sorra után lesznek azon helyzetben, hogy nagyobb
töke felett rendelkezzenek. Azonban a szövet-
kezetek rendszeren már az átkulást után is ki-
fejtetlebb működést óhajtva végezni; hitele
van szükségük. Sajnos e tekintetben a szövet-
kezezi ügy még kevéssé előkészítve nincs, mert
a hitelszövetkezetek központja a kellő pénzért
felett nem rendelkezik. Az állandó szegény
ugyan régen kitalálása van helyezve, azonban
máig az új várt törvényes intézké-
dés nem született meg.

Igy tehát addig, míg a hitelszövetkezetek
központja a kellő pénzzel rendelkezik
fog, nincs más hátra, minthogy a gazdaközön-
ség és kisiparos filjérik rakja össze és abból
gyűjtönn töket magának.

Véleményem szerint a hitelszövetkezetek-
kel legelőszörrebb lenni kapcsolatba hozni a
fogyasztási és értékesítési szövetkezetek is.
Mert ily módon kis pénzforgalommal nagy
anyagforgalmat lehetne előidézni és ha kap-
csolatba hoznánk a fogyasztási és értékesítési
szövetkezetek a hitelszövetkezetekkel, ez uton
a vezetők személyiségben és a kezelő sze-
mélyzetben is megkaparásban érhető el, ami
már maga nagy előny. Ha azonban a fogyasztási
szövetkezetek a hitelszövetkezetektől el-
különítve állítanak fel, itt is a részlegyek
jegyzése az első alap, a melyre a szövetkezet
felépülhet. De már sokkal könnyebben, mint a
hitelszövetkezet, mert a fogyasztási szövetkezet
a nagyobb kereskedőknek, ha pontosan szokott
megfelelő kölcsönösségeknek, már némi hitél-
ben az első időben is könnyebben részesül,

míg ha a fogyasztási szövetkezet értékesítési
munkálatokkal is foglalkozik, akkor már a
kettőnek együttes működése egészen meg van
könnyítve, miután az értékesítésre adott erők
egyedül a fogyasztási szövetkezet fogyasztási
cikkeiket is hitellezhet, vagyis itt jut érvényre
a cselekedéseknek.

Az értékesítési szövetkezetek, vagy ál-
lában az azon védegen természetien szokott
gazdasági termények értékesítését, vagy csak
bizonyos azon vidéken jelentőséggel bíró egyes
nyers termények értékesítését tűzik ki felada-
tukul.

A vidéki értékesítési szövetkezetek fog-
lalkozhatnak gabonafeldolással, élelmi cikkek
kivertésével, gyümölcsfeldolással és pedig
egy nyers, mint feldolgozott állapotban; fog-
lalkozhatnak borértékesítéssel; ezeknek czéja
az, hogy a nagyobb és egyöntelű minőségek-
nek piacra hozásával jobb árakat érjenek el.

A gabonaterjesztő szövetkezetek létesí-
tése körül az újabb időben mutatkozik élelmi
közvetlen; azonban e téren meg a kellő tá-
rsalattal hátrányos, nem felelősen talán, ha
két majorosnak a legutóbbi években alakult
gabonaterjesztő szövetkezetnek rövid ismeret-
léssel nyujtom.

Az eberni kőzraktár. Az eberni kőzraktár
a tagok gabonájának közös eladására és for-
galomra hozatalára létesül. Fogyasztóknál első-
sorban a katonai élelmezési hivatalokra szá-
mítanak. Ezen cél érdekében végeztet egyessé-
let eladási ajánlatokat tesz, a termelők rész-
ről kinalatot fogad el és közvetíti az összes
eladást. Eladókul csakis az egyesület tagjai
vételeinek figyelembe s nem tagoktul csak kivé-
telesen fogadhatnak el bejelentéseket. A kőzrak-
tár helyiségében az eladó termények mintából
állando kiállítás tartatik fenn. Termények
a kőzraktárra való szállítása és beraktározása
kizárólag csak az egyesület felszólítására tör-
ténthetik.

A közös eladás üzleti vezetést, valamint
a kőzraktár működésének az ellenőrzését a
gazdasági kerület választmánya gyakorolja,
melynek hivatala eladási ajánlatokat tenni, a
kőzraktár felügyelők részéről érkező ajánla-
tok átvenni és a kőzraktári üzemet ellenör-
zönni. Az üzlet lebonyolításának megkönnyítése
végett minden közösbben egy-egy alkalmas
személy bizalmi férfúkat állítanak fel, ki egy-
személy kell, hogy egylet tag legyen, ezekkel
közl a választmánya az ajánlatokat, kik a
közégből tagokat azután érrol értesítik, ezek
eladási ajánlatait átveszik és a választmány-
hoz juttatják. A tisztelőgép használatát az
eladó, vagy tisztítógabona minden másszájárt
bizonyos díjat szednek, melynek nagyságát a
választmány évről évre határozza meg. Nem
tagok ezen díjra köztetésre fizetnek.

A regensharni kőzvetkezési gabonakerület.

A kőzraktár célja a saját termelési
mezőgazdasági termények közös eladása. A szövet-
kezetek gabonakerület a felszöpczái hitel-
egyesületek kerületi szövetsége léptele elebe
s létesítésének költségeihez a kormány 2000,
a kerületi szövetség 750 márkával járult.

A szükséges anyag eszközök ezen adó-
munkákon kívül az öntani gazdasági egyesület
járulékaiból, továbbá a kőzraktár illeletek
szedéséből szerzetettek.

A kőzraktár bérlet magtárhelyiségben van
elhelyezve.

A kőzraktár intézmény igénybevétele a
felszöpczái hitellegységet kerületi szövetség-
nek tagjaira nem kötelező s a részvétel teljes-
sége az ország tetszésére van bízva; későbbi
időre a álltal prosperálás esetén törve van
véde a korlátolt felelősség rendszerére való át-
menet.

A raktári illelet a szövetséges hitellegy-
esületek tagjai számára 5 fillér mámszáknint, nem
tagoknak 10 fillér mámszáknint, a raktári keze-
lés (szellőztetés, forgatás) díja mámszáknint
szintén 5 fillér.

A kőzraktár csak piacvezető gabona
raktározható be. Minden szállónak, ha csak
200 mázsán felüli mennyiségben nem helyez el
a raktárba, bele kell egyeznie, hogy gabonája
a kőzraktárran levő hasonfajta és minőség
gabonával kezeltesse (az évfolyamok szerinti
elkülönítés azonban betartandó).

A raktártal a kőzraktár kezelésége ön-
állóan, de a szállító szállmáira adja el.

Minden szállító gabonája behatárolása után
kőzraktári levelet kap, a melyben a gabona
mennyisége, fajta, minősége, valamint a meg-
egyezés szerinti ár ki van tüntetve, a levelek
másra át nem ruházhatók, el nem zálogosíthat-
tatók. Azon tagok, kik valamely felszöpczái
kerületi szövetséggel eszalkozott Reiffisen
egyesületnek tagjai, csak ennek után számol-
hatnak le a kőzraktárral, a kőzraktári levelet
kegyesületük után bármikor készpénzért
beválthatják.

Kisebb készletek a kőzraktár saját
számlájára ad el csak, míg bizonyban csak
200 és több mázsánnyi mennyiség fogad el.
A kőzraktár gazdasági hitellegységek
felszöpczái kerületi szövetségének rendelke-
zése alatt áll, mindennemű vitás kérdésben a
kerületi választmány dönt.

A kőzraktár üzemelői eredő nyereség
50%-a tartalékalpra fordítatik, 30%-a
szállító hitellegyséletek közt osztanak ki, az
általuk szállított gabonamennyiség arányá-
ban, 20%-a hovatartásról a szövetségi választ-
mány határoz.

A fennebbiekben reidumtatam a szövet-
kezetek alakítására és azoknak czéljaira; addig
is azonban; meg e téren a kelőszámu szövet-
kezetek létrejöttének, czélszerűnek látom re-
szemeltetni azon intézményeket, a melyek a gazdák
már is rendelkezésére állának, hogy termé-
nyeiket értékesíthessék.

Ezen fennálló intézmények részint egyessé-
let alapon, részint kereskedelmi alapon és
részint szövetkezeti alapon nyuszgnak. A me-
lyeket itt felsorolni bár lesznek, ezek már
mind ily kipróbált intézmények, melyeket bátr-
nan merek a gazdák figyelmébe ajánlani. Ilyenek
a gazdasági egyesületek, a kőzvetítés
„OMGE” által rendezett szokott árpvásáro-
k. Ezen árpvásárokra czéja az, hogy külön-
sen a serfőzésre alkalmas árpkat egyenest a
közvetítés kizárásával lehetőleg a fogyasztók-
hoz juttassák.

Ily árpvásárokat a szövetségbe léptet
gazdasági egyesületek már a f. évben több
vidéki gócponton fogmak tartani, ezeket lehet
bátran ajánlhatjuk a gazdák figyelmébe. A te-
nyészállatok értékesítésére alkalmas a gazda-
sági egyesületek által rendezett tenyészállat-
vásárok. A jövőben a vidéken is több helyütt
fognak ilyen rendezetniei.

Felmentendők tartom a vidékeken és a
közponban rendezetnie szokott hasznó-
vásárokat is.

A luxusvásárok czéja tulajdonképpen a
legelőkelőbb loanyag bemutatása. Azonban
eddig ezen legfőbb czéll nem sikerült elérnie,
mert a legtöbb tenyészto melegegedett azzal,
ha már istállóból közvetlenül elarushatna
lovait és ugyszólván töbnyire csak a már
visszatérni a piacon az utolsó vásárra.
Igy tehát a luxusvásárok a legtöbb esetben
nem felelnek meg elvezésüknek. Ezen azon-
ban a tenyészto jóskartara a legnagyobb
könyösseggel segíthetne.

A kereskedelmi intézményekből felilemitem
a gyapjúvásárokat, melyek Budapestzen az
OMGE felügyelése alatt tartatnak meg. Ezen
három vásárra az utolsó vásárra.
Igy tehát a luxusvásárok a legtöbb esetben
nem felelnek meg elvezésüknek. Ezen azon-
ban a tenyészto jóskartara a legnagyobb
könyösseggel segíthetne.

Terveb van véve *borakézi* és *borakézi* tartása is, azonban ezen intézmények még kellőleg előkészítve nincsenek.

A működésben levő szövetkezetek közül a jelenben a következőket lehet figyelembe venni.

A hazai szövetkezetek központi intézménye, mint szövetkezet.

Az intézet célja az ország közgazdasági érdekében előmozdítása és a kisirtókások és kézművesek hitelenek fejlesztése; mezőgazdasági és ipari célokra alakult szövetkezetek létesítése és támogatása után. Tagja lehet az intézet kötelezőbe lépő szövetkezetek és minden 4000 korona jegyző üzletre után 200 koronás üzletszert tartozik jegyezni a központnál.

A központi szövetkezet lehetőség szerint hielit nyújt tagjainak s azok szervezésére befolyását érvényesíti és működését ellenőrzi.

Közföldös birtokos szövetkezet. A biztosítási törvény gyökere a gazdák kezére járt s máris eredményeket ért el, de miután e téren még utóbb a támogatást kívánja s a gazdák a remélt siker nem így elmaradni s a gazdák előnyére fog működni; eddigi működése is azt eredményezte már, hogy a biztosítási díjak csökkentek.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkeze.” Ezen szövetkezet 130 fős üzletszere után alapítva és birtokárny szerint a tagok kötelező ügylet-rezéket jegyzni. Természetesen ezen intézmény igénybevétele már csak nagyobb birtokoknak fizeti ki magát. A szövetkezet úgy a hitel, mint a fogyasztás és az értékesítés feladatát feleli. A szövetkezet évi forgalma már millióra tegy, dacára, hogy egyelőre még nem valamennyi tagja a szövetkezetben hasonló szervezettel lehetne a vidéki pözpontokon, hasonló működésű vidéki szövetkezetek létesítése és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, mint a központtal összefüggésbe hozni.

A „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkeze” már sokkal könnyebben kaphat kölcsönöket, mint a szövetkezet, s azáltal a megalkalításnál sül feltekert arra, hogy egy kisebb, mint községi testület, vagy vidéki szövetkezetek egy 50 fős üzletszere jegyzésével is tagul behelphessenek; mert a főczél az volt, hogy minél többen vegyék igénybe a szövetkezet működését. A „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkeze” elvárja értékesítésre mindenemmel élelmi cikket és házi iparcikket. De nemcsak szorosabb értelemben vett terményeket, hanem a has értékesítését is. Csak-hogy különösen figyelmeztetnem kell a gazdák az érdeklődőik arra nézve, hogy no tápláljanak tulajdonságítottroményeket áruccikkát eladásánál, mert tévedés az hinni, hogy a felkúldított terményeket a legmagasabb árértékű árban fogják értékesíthetni. A legmagasabb árértékű szert az árát már kiválón jó minőségű, kelő előkészítés és helyes csomagolás feltételez.

Legtöbb vidéki gazdánk pedig abban a hibában szenved, hogy sem a minőségű kellőleg meg nem választja, sem a csomagolásra sulyt nem helyez, mert ösztint megvalósul ebből nem is ének. A csomagolásra annál is inkább nagy suly fektetendő, mert ez adja meg az áru értékének a legmagasabb hányadosát. Ugyanis vannak olyan kivételes elemi cikkek, amelyek mint tömegáru csak a legalacsonyabban értékesíthető, míg ha az izléses és alkalmas csomagolásban hozatnak a piacra, a legmagasabb árát is elérhetik.

Igy vgyunk pl. a gyümölcsökkel. A könnyen romló nyári gyümölcsök — amelyek csomagolása a legnagyobb nehézségek közé — ha cselészert, izléses ládácskákban kerülnek a piacra, akkor oly árat lehet velők elérni, amely árák a tömeges eladásnál elérhetőkké arányban nincsenek. Mert míg pl. egy méterházas barack 20 — 22 forint értékesíthető; addig más csomagolásban, választott szép példányok kilőjárt 1 forint is fizetnek.

De így vgyunk a vajjal is, míg a közönnyesen házilag előállított vaj 90—90 krajczár

350/25 értékűsül kilogrammonként, addig a centrifugával előállított ugynevezett teavaj 1 frt 40 kr s 1 frt 60 krral értékesíthető, vagyis 100%-kal drágábban.

Ezen formális szervezeten kívül réá kell azonban mutatnom arra is, hogy nemcsak alapszabálylag szervezettek szövetkezetek működhetnek áldásosan, hanem az egyesítéi társulás is bizonyos ügyben bizonyos cikkekre nagy eredményeket biztosít, mert oly termények értékesítésénél, melyek kicsinyben piac hiányában alig adhatóak el, ha azok egybegyűjtetnek és valamely nagyobb piacra elküldetnek, mondjuk a budapesti központi vásárcsarnokba, akkor már a piacot találni nem kétségtelenség. Ilyen társulás történhet bő gyümölcs-termés esetén a gyümölcsértékesítésre, a menyiben a termelők bizonyos napokon összejárnak, egybehozzák terményüket, kiváló-gatják, egyenlő izléses kosarakba besomagolják, avagy ha a baromfit és tojást összegyűjtve a lehetőleg egyenlő árut egy-egy kosárba elhelyezve elviszik be a központi vásárcsarnokba. A szükséges útmutatókat nyomatásban e tekintetben a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetek megadja a hozzáférőknél.

Ildozati termények értékesítését a már fennálló szövetkezetek is magukra vállalhatják s ha kezdet megvan, az érdeklődők felkeltetők, ez már az első lépés, hogy fogyasztási vagy értékesítési szövetkezet formális megalkalítását elősegítse.

A mint melótzatnak tehát látni, sokszor semmi vagy kevés pénzben is lehet szép eredményt elérni s nem is ezen mel, hanem a jó akaratot s főleg a vezető egyének buzgalma. Itt függ, hogy a szövetkezet eszme tért hódítson s szerény eszközökkel is idős eredményeket érjünk el.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

XIV. tenyészállatvásár.

Május hó 2., 3. és 4-én tartatot meg az OMGE. XIV. tenyészállatvására, az Erzsébetkirályné uti állandó állattállítást csarnokokban. Hogy az érdeklődők a tavalyi hatalmas milliomnál is nagyobb látogatottságot látnak, hogy kiállítást után, úgy az eladók, mint a vevő gazdákönözön részéről lényegesen meg fog csappanni s hogy a mostani vásár felhajtás és mozgalmasság dolgában az előző évek mögött fog maradni, arra el voltunk készülvé, de a mennyiségű illetőleg, így csökkenése nem számítottunk. Ha összehasonlítjuk a mostani állattállítást megelőző évjárattal, amint már 1892-ben 800, 1893-ban 1000, 1894-ben 1100, 1895-ben 754 db állat volt kiállítva, szemben a mostanival, amidőn az összes kiállított állatok száma a 800-at alig érte el, önkéntlenül felmerül előttünk a kérdés, hogy érdemes-e még a vándor marhák, juhok és sertések kiállítása mellett a főtörzsovon foglalni, s vajon a vándorvásárok nem valószínű-e képesek nagyobb eredményeket felmutatni. De az ideit vásárra felajánlott anyag csekély száma kétségkívül onnét is ered, hogy a vásár az idek a körülmények mint valamivel később tartatot mint máskor és hogy tenyésző nem előzőleg fedezte szükségletét a sok tenyészés után előzőleg eladta fölőslőg. Ennek dacára a jövőbe vetett reménykedéseinket nem adjuk fel, s egyéb refleksziókban nem bocsátjuk a vásár lefolyásának ismeretetését a következőkben adjuk.

1. A szarvasmarhák csoportja. A tenyészszarvasmarhával a vásáron 33 kiállított szerepelt összesen 240 db marhával, amelyeknek nagy részét a 27 db szarvasmarhába birtokosok bonyhádi volt 43 db, magyar 33 db, bentsái 21 db, eszthalki 13 db, pinzgauzi 14 db, vintschgoui 4 db, schvizi 4 db, bérni 3 db,

monstafoni 1 db, algauzi 1 db, szimmenthal-berni 6 db.

Az egész vásár győnye, színe-java az idek is a szimmenthali kollekczió volt. Láthatunk itt egészen több hasznosítási, testesebb és hasznosabb, nehezebb és teljesen ki-gömbölyödött vágómarhát, az egészen teljesen szemeslyesztölt kezdve a legcsétebb pilostarkájá. Lehetetlen nem az elragadtatás hangján beszélőnk arról a marháról, amely hazánkban is immár a tökéletesedés legmagasabb fokig eljutott. Különösen a Dóry Vilmos és özv. 1895. évi *szarvasgy.* főtársulat által kiállított két mintakollekczió nyerte meg az egész közönséget, mint a jury osztalmán tetszését. A Széll Kálmán ródi-berháziak tenyészete ugyan nem volt az idei vásáron képviselve, de azt hisszük, a fenti kiállított állatai nem sokban maradtak hátra a Széll Kálmánéitól. Nagyon szép két db 3/5 éves, ugyan kissé laza vállu, de különben miniszert békát állított ki gróf Karátonyi Jenő is. Az állagárak sem voltak túl magasnak mondhatók, s a szimmenthali marhák közül igen soknak akadt is vevője. Volt ugyan egy-két tenyészeti, így pl. az ifj. *Luczenbacher* Pálé, ám (ámbar a *kvalitás ellen* kifogást tenni lehetetlen, sőt díjazásra is érdemesítették) az 1/4 éves bikahorjúkért 350—400 forintot megfizető senki sem vállalkozott. Nem akarjuk azt mondani, hogy ilyen áratok túl magasnak tartandók, lehet, sőt valószínű, hogy a tenyésző fáradsága evel honorálva meg aligha van, de értjük, hogy a mai nyomott gazdasági viszonyok s ama körülmények figyelembe vétele mellett, hogy az ilyen korú állatok még nincsenek teljesen kiforvra, s nem hordják magukon a tenyészés és a tájékozott képét, óvatos anyagok adásában a venni szándékú.

Kiváló volt a gróf Apponyi Géza, valamint a Wolff testvérek által kiállított csoport is.

Az általános benyomás azonban, mint a szimmenthali csoportja a szemlélettel azt, hogy az állatok *fatum* megelégedési, csak mint egy irány, amely már meg tisztán hasznárházza fejleszti a szimmenthali nagy gömbölyű állomokkal, nehéz, imponáló hatalmas törzsszel, meg a másik a finomabb eszontozat, keskenyebb melkasu, nagy tögyű állatok produkálásában inkább a tejlő jellegnek hódol.

Ugyhiszen mindjárt először kellett volna a *magyar marhák* megelégedési, csak mint a szimmenthali számára nézve tulsúlyban volt, végeztünk azzal először. Régi ügy, hogy hárcsak a magyar marha méltóan lenne képviselve tenyészállatvásárainkon. Sajnos, a most lefolyt vásáron is, számban legalább méltóan képviselve nem volt. Az a 33 drb állat, szemben az importált állatok s a hazai tájfaljak nagy csoportjával méltóan nem képviseltette a hatalmas törzset, mely immár egy ezredre dominálja a nagy Alföldet s hazánk virányos rónaságát. Szadakonok keresztül állta meg helyét az idei posztuló viharában, s most is, ha erőtelmeslőrnél van szó, nincsen olyan importált marha, amely vétele a versenyt felvehetné. Az a 1. ezúttal annyira lejártható lett, hogy szemlékbe tünnek e hatalmas szarvas, kormos nyakú állatoknak az egy *fiókfalton* által kiállított példányai, amelyek minden állattenyészési gazda osztalmán tetszését megnyerték. Kiváló anyag! hatalmas eszontozat! Nem látnak ugyan olyan tenyésző s piba szűs és bőrel fedett származatot, mint a fent esetteli szimmenthaliak, de más is kell főlnök attól, hogy a tulajdonos a tükélynek ama magas fokán sem áll, mint amaz, de még nem is akarjuk, hogy ott álljon. Jó lesz ez a marha így, amint most van, minden jó tulajdonságaival, minden hibájával. Jó tulajdonát megfizértárdotta és megedezte az a hosszú idő, amióta tulajdonukát képezi, a rosszakat megváltáthatták, amikor alkultak. De az is kell főlnök attól, hogy a tulajdonságtetszés réme fonyogessen bennük.

Nagyon szép volt a gróf Andrássy Géza csoportja is; szinte leré az állatokról az ózáró,

Ezt látva, beleképzeljük magunkat a déllobos pusztaságba, ho az ísten szabad egy alatt, napugrasza verőfénye fölött, zivatar nagy jég-sége, ho egyaránt minden förtő meg ezt a hatalmas testi, kemény csontu állatot, a melyre oly végtelenül büszkék vagyunk. Igen szép, közepes minőségű s inkább a kiszagda igényeit kielégítő a *Yojmto* Simon és *Poroszló Graeff* Jóné kollekcziója. Nem nagyon formásak, de a régi jók a báró *Sennyey* István állatjai, amelyek között azonban egy-két igen becses horpász, gyenge csoportozta s gyenge csánku állat is találkozik.

A *píngvínak* csoportjában valami jelesben tenyésztet nem tint fel. A vására hozott állatok nagyon jól beillenek egy kisebb falusi állatába, a hol a gazdaság extenzívbe keretében magának illő helyet nagyon könnyen biztosít. A jury sem a bikadíjat, sem a bikaborjúdiat nem adta ki, ámbar figyelmre méltó állatok itt is akadnak. Különösen ki-tüntetve a *Karsai Vilmos* és *Karsai Albert* örökösök által kiállítottak s a *Munkési uradalmi főbőrénység* állatai.

A hazai tájfaia a *bohnyádi* csoport a közepes nívón felül nem emelkedett; egyes tehénk azonban igen kiváló fajtatulajdonokat tüntettek fel. Erős a hitünk, hogy idovel ez a marha teljesen dominálni fogja egyes vidékeinket s a kiszagda istálló be fognak népsélni ezzel a fajtavál. Kévis igényesség s nagy teljességűség, am. ezt a marhát megbecsülhetlennek teszi. Látni már abból is, hogy inkább a budapesti kereskedők szerepeket ezzel a marhával s ösfészke Tolna és Baranya teljes távollétével tündököl. Szép, egyöntúti, ámbar kissé túlosvány tehenet állított ki *Kohn Samu* és *József*, *Bauer Mór*icz és *Neudauer M.*

A *bordecsere* csoportjában főleg az in-athalnak tündek fel. Nem hagyhatjuk említeni nélkül *Szent-Iványi József* és *Dr. báró József* Károlyi János három állatját, melyeknél szebbeket produkálni nem igen lehet. Nagyon kiváló, szép egyenes háttal és széles farag a *Beer Henrik* vintsgókai marhái, amelyek úgy az első, mint a második tehéndját állítotték.

Képviselet volt az *eteshali* marha is *Marz Zoltán* tenyésztéséből s a munkási uradalmi főbőrénsgől, de dacára a nem magas árának, érdeklődést kelteni nem tudtak.

Schwiez és *alvayi* marhát *Pick Oswald* állított ki; ezek szemre igen sokat mutató állatok lévén, hamarosan találtak vetőt.

A *juhok* csoportja. A juhok meglehetősen szép számban (183 db.) állították ki; nagyon szép finom gyapjas merinó kollekcziót a gróf *Károlyi Lajos* és *László uradalmi Tót-Magyarok* és *Berdeghyász* költöttek. A *Dr. báró Antal* marionvásári juhukazata is nyilvánvalóan mutatkozott, amely kiállítás tekintetében nem hagy hátra sok kívánni valót.

A *fésüs gyapjasok* közül *Skülbies* Sándorné, gróf *Herberstein* Zsigmond és báró *Drasche* Richard mutattak be nagyszámú és igen szép állatokat.

Az angol huszujokat és keresztazéseket gróf *Károlyi Lajos* és gróf *Zichy János* mutatták be szépen, de legkívánálóból és ezek közül igen kimagasló oxfordshire down-okat kiállított fel gróf *Herberstein* József Lihochowkól.

3. A sertések csoportja igen szégyenes volt. Csupán magyar hazai kondorészték állították ki, ahol is *Wertheimstein* Alfréd *Cseh*telek, *Graeff* Jenő *Poroszló* és a *Nagyvárdi káptalan* sertésai voltak inkább figyelem tárgyai. Valószínű, hogy a mégmost is az országban dúló sertésvész s a megnehezített közlekedés volt az oka, hogy úgy a hazaiból több és jelesebb anyagot a kívánt helyre az angol husstéréseket teljesen nélkülözniük kellett.

J. G.

LÓTENYÉSZTÉS.

A VII. luxuslövásár.

A május hó 3. és 5. között a budapesti „Tattersall” helyiségében megtartott luxuslövásár nem sok regisztráltat látot nyújtott a szemlélőknek.

A bejelentett 239 darab ló majdnem teljes számmal felhozott a vásárra. Sok ló állott az istállókban, de azért még csak aránylag keveset lehetett látni lovagló és hajtó téren. Lehet, hogy egyrészt a rendkívül kedvezőtlen hűvös, szeles és borongós időjárás és főleg a néző és vevőközönység csekély száma miatt vissza a tulajdonosok némelyikét attól, hogy látványt hozza a pályára, másrészt azonban — ugyilatsz — erre a vásárra meglehetősen nagy számmal hoztak párnélküli, egyes hámos lovakat a mi természetesen nagyban csökkentette a bemutatható fogatok számát.

Szép és csinos négyes fogatokban sok volt hiány. *Andrássy* Tivadar grófnak *Hordár* ang. telvér mén után nevelt, némes, szépségűsűsű és igényességi sötétjékű összeállított négyese egyaránt luxusfogat volt. Epp oly szabatos és szép, de a lovak fajtajánál fogva más zsenéit fogat volt *Andrássy Géza* gróf lipizai vértü szürke négyese és *Bordi* Egon grófnak négy fogarasi szürkéből össze állított fogata, mely utóbbi a mult évi használati lókiállításán is szerepelt és általános tetszésben részesült. Angol félvér jellegű jukker négyes fogat mutattak be azokivül *dahasi Halász Aladár*, ifj., *Beneditz Gyula* és *Fölseger Ferencz*.

A kettős fogatok sorában a nagyobb hínós lovak mint rendszeren csekélyeb számmal voltak képviselve. Itatalmas s amellett nagyon egy pár ló volt *Desseuffy* Aurél grófnak *Parisfal* angol telvér mén után nevelt, 174 cm. magus hínós lova. Hínós, de valaminek kisebb lovakkal mutatót be gróf *Szapáry György* Munkás angol telvér mén után nevelt, gyönyörű Jenő, kinek *Purple* telvérméntől származó két pár hínóslova a legutóbbi vásáron is látható volt.

A jukker kettősfogatok mint rendszeren most is a legnagyobb számmal voltak. A kiválóbbak közül *Árnássy Géza* csinos sötétjékű angol félvér jellegű jukkerfogat említnék fel, mely halommal szerint 1700 ímért kelt el, ami szép ar. egy pár kis jukker lovat, továbbá *Darvici* Zoltánnak élénk, menős, csinos jukkerfogatát és *Rohonczy* Gedeon, *Borhy* Gyula és *Beniczky* Árpád livenyfaia fogatát.

Különlegességzamba ment, de egyszerűsind a vásár fénypontját képezte *Andrássy* Sándor grófnak amerikai ménék (*Cupid* és *Carregano*) után származó rendkívül sebes jukkerfogat, mely méltán a hűjölővel együtt vértü jukkerfogatnése válogással elpártolt. Ez a nagysebességű és emellett nagyon kitartó fogatgal e hó végén tartandó versenyhájaknál remélhetőleg még találkozni fogunk.

Andrássy Géza, *Degenfeld* Imre, *Stubenberg* és *Tisza* István grófok és többen mások hátaolavakat is állították ki.

Nagy és érdekes kollekcziót mutatót be általában *Andrássy Géza* gróf 16 lóval, a melyek csoportonként szép egyöntútséggel tündek fel. Ezek csinos kiállításukkal a venni szándékozók figyelmét nagyban lekötötték. Ugyan csak nagyobb és csinos kiállítású csoportot képeztek bár *Todesco* grófokéinak a nagyvagyontűtűsümből felhozott lovak, bár itt az egyöntútséget nálunk nem nagyon kedvelt orosz vértü keresztazéseknéleg zavarták.

A vásár, melynek anyagi eredményéről lapunk más helyén számolunk be, rendezés tekintetében kifogásolható volt nem engedett. A rendezőség, ugy látszik, minden irányban megette, a mit tenne lehetett. Ha mindemellett nem történetek nagyszámú vásárlások, ugy

ennek oka ez alkalommal a vevőközönység távolmaradásában keresendő, a minek folytán még ha csupa elsőrendű luxusragot hoztak volna is be a tervszámba, számbavehetőbb formát nem tudtak volna létesíteni.

Tenyésztési szempontból hírválva a vásáron látott anyagot, ismét meggyőződhetünk a figyelmeselemelő, hogy mennyivel kedvezőbb benyomást tesz az olyan fogat egy olyan, mely ugyanazon egy aptól származik, mint az olyan, melyben minden egyes ló más-más, néha még fajta szerint is eltérő mént vált apjának.

Meggyőződhetünk azonban arról is, hogy milyen sok esetben használják főleg a kisebb tenyésztők helytelenül az angol telvérmént. Vékony, magaslábú, gyöngye térdű, hibás csokkal bíró lovak eleget lehetett látni most is, mint rendszeren s azonfelül minden telvér dacára még hibás felbú vonalakat is. Az ilyen lovaknál a vért nem tekintni a vévő, mert a vér csak akkor nyom a lathá, ha megfelelő erős, korrektt testalkat van hozzája, mely a lóé követelmunka az, hogy meggyőzően legyen.

Végül még a katalogusa egy megjegyzés.

A tenyésztők érdekében állana, hogy nekik felmentésül a tenyésztés vagy ménés közéleti címze is megjelöltetésük, hogy által a vevőknek módot nyújtsanak az illeto méneseket vagy tenyésztőket közvetlenül is felkereshetni.

K. M.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

Rovatvezető: Dr. Huttya Ferencz.

Lovak védőoltása a lépfene ellen.

Felvetel a 235. számú körörsére.

Lovak a lépfene ellen Magyarországban már évek óta oltanak; így pl. 1894-ben 6,291 db., 1895-ben 7,295 db. lovak oltottak be. A lovak védőoltása hasonlóan eredményes, mint a szarvasmarháké és a juhoké, mert a beo-oltott lovak közül csak nagyon elvétve maradt valameilyik folyékony a későbbi természetes fertőzés iránt. Másfelől azonban kétségtelen, hogy a lovak ilyen védőoltása nagyobb kockázattal jár, a mennyiben némelykor a beo-oltás után rövid idő alatt sok ló elpusztult. Ilyenkor az elhullások egy vagy lépfene, mely azért fejlődött, mert az oltóanyagot a szokottánl érzékenyebb egyedekre a kellétlenül erősebben hatott, vagy vérmérgözös (eny- és evérvérűs), melyet a beo-oltás közben a lea-nde vitl idegen fertözó anyagok idéztek elő. Magyarországon tíz év alatt, a móta lovakkal lépfene ellen oltottak, két ízben Gutta és Foktó községben, fordult elő tömegesebb elhullás az oltás után.

A tekintettel erre az eshetőségre a lovak védőoltását a lehető legnagyobb óvatossággal és gondnal kell végezni. Az ellen, hogy az oltóanyag túlerősen ne hasson, nem lehet ugyan vétkesnek, mert ez az oltóanyag készítése módjától függ és ebben a tekintetben az oltóanyagot termelő intézet feladata a készítés helyes módját betartani, másfelől pedig itt az egyes individuumok egyéni fogakonsága is közrejátszik, melyet pedig lehetetlen előre kiismerni. A gondnal, tisztán és szákszerűen vezetett védőoltással azonban mindenesetre megakadályozhatjuk a vérmérgözös következtetését és az által feltételezett elhullásokat.

Az előadottakkól kitetszik, hogy a lovak védőoltása a lépfene ellen bizonyos kockázattal jár, mert igaz, hogy csak nagyon kivételes esetekben, az oltás maga tetemes veszteséget okozhat és ez a körülmény magyarázza meg azt, hogy a védőoltásnak ez a fajta nem nyert —

ny. —

Szűcs Mihály

25 éves tanári jubileuma.

A debreczeni gazdasági tanintézet tanári testülete és tanújai egy nem zajos, de annál melegebb ünnepet tartottak Szűcs Mihály tisztelőre, abból az alkalomból, hogy Szűcs Mihály, a gazdasági tanintézet igazgatója a folyó évben 25 éves tanári működését befejezte.

Szűcs Mihály irodalmi működése révén, kiváltságosan a gazdasági életben és becsületlen fejlesztés terén az ország egész gazdaságközsége ismeri. Nem szükséges különösen méltatni, hogy ezen irodalmi ágazatok ma még nálunk olyan ünneztel tevékenységet követelnek, melyet nem honorál kellőleg a nagy közönség érdeklődése, mert hisz a szakirodalom jártabb ösvenyén haladók is csak ritkán részesülnek abban a figyelemben, amellyel a köztevékenységnek sok, egyéb terén találkoznak.

De Szűcs Mihály működésének főresze nem a szakirodalom terén nyilvánult, a legnagyobb eredményeket o nem a szakirodalom emelésében érte el, hanem a 25 évi szakadatlan tanári működés közben, a mely idő alatt hazánk gazdáiinak egy egész generációja az ő vezetés alatt tanulta meg az okoskórú gazdálkodás elvét, akiknek azután is készséges tanácsadója volt.

E közben Szűcs Mihály Debreczen irányában is ritka odaadással teljesítette polgári kötelességeit; testtel-lelékel belefordult a hajduságnak ebbe a Metropolisába és magát nemcsak a társadalomban tette kedvelté, hanem egyik főambiczióját éppen az képzezte, hogy ezen nagy alföldi mezőgazdasági jellegű város mezőgazdasági viszonyait javítsa, emelje. Ezért Szűcs Mihály mindenütt ott volt, ahol Debreczen mezőgazdaságának, Debreczen közgazdaságának emeléséről volt szó, igen gyakran, mint kezdeményezője azoknak a ma már megerősödött intézményeknek, a melyek Debreczen polgári vagyongazdálkodási előmozdításra szolgálnak. S mind ezt a munkát ő csendben végezte, a miről Debreczenben és közvetlen feljebbvalóján kívül alig tudott valaki. A milyen az ő 25 éves működése volt, szerény, de eredményteljes, olyan volt az az ünnepe is, a melyet ezen alkalomból részére tartottak és tanúiványai a debreczeni gazdasági tanintézetben rendeztek: csendes, szerény, de annál melegebb, bensőbb és értékesebb.

Midőn Szűcs Mihálynak negyedszázados tanári múltjához ma is öszintén gratulálnak, kívánjuk, hogy tevékenysége eredményeinek díszes sorozatát még hosszú időknél át gyarapíthassa, s hogy még sokáig elő példaként álljon a fiatalabb tanerő előtt szorgalomban, törekvésben, kitartásban és eredményekben.

Szűcs Mihály életrajzi adatait röviden a következők:

Szegeden 1846. május 8-án született szerény sorsú szülőktől. Édes atya korán elhalvott, özvegy édes anyjának vezetése és felügyelete kezdte és végezte tanulmányait Szegeden. 1863—64. évben Horogson, Csongrádmegyében néptanítói állást vállalt, de hajlami a gazdasági pályára vonván őt, csakhamar módját találta, hogy gazdasági szakiskolát létesítsen és Keszthelyre, ottani felsőbb gazdasági tanintézetbe lépett, a melyt 1867-ben el is végzett. A keszthelyi gazd. tanintézet elvégzése után, báró Sima Simon óhóai uradalmába nevezetett ki irnoknak, ahol egy évet töltve 1870—71-ben a kormány megbízásából és költségen Németországban és Helvétiaiban nagyobb tanulmányt tett az ottani mezőgazdasági és gazdasági viszonyokról és tanulmányozására. 1872. április havában nevezetett ki a debreczeni gazdasági tanintézetbe tanársegédnek, ahol nemcsak a segédnánt, majd rendes tanár lett, míg végül Domokos Kálmán elhallozása után előbb helyettes igaz-

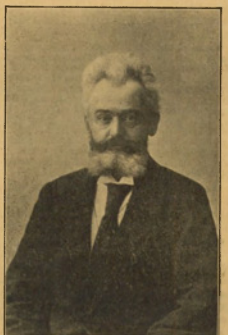
gatónak, majd a múlt évben véglegesen igazgatónak nevezetett ki. Mint tanár a tanintézetben való tanításon kívül Debreczenben általában gazdasági felolvasásokat rendezett, később teli gazdasági tanfolyamokat szervezett nemcsak Debreczenben, hanem Hajdumegyében is; továbbá Debreczen városának közgazdasági előadói tisztségé hosszú idő óta viseli és különösen sokat dolgozott Debreczen és Hajdu vármegye közgazdasági viszonyainak ismeretese érdekében az 1872-iki bécsi, az 1885-iki budapesti, 1891-iki bécsi és az 1896-iki új budapesti kiállításban. Irodalmi működése nemcsak a szaklapokban megjelent cölményekre terjedkedik ki, hanem számos önálló munkát is írt, a melyeknek főbbjét a következőkben adjuk:

A mezőgazdaság alaponaljai 10 iv, Debreczen 1897. Ennek 2-ik kiadása 14 iv, Debreczen 1883.

Debreczen meteorologiai viszonyai 5 iv, Debreczen 1882.

A terménybankok és azok hatása a mezőgazdaságra 2 iv, Budapest 1883.

Debreczen sz. kir. város mezőgazdaságának jelenlegi állapota 12 iv, Debreczen 1883.

Szűcs Mihály.

2-ik kiadás Debreczen 1892.

A gazda helyzetének javítására vonatkozó nézetek 1-5 iv, 1888. Debreczen.

Debreczen mezőgazdasági termelésének hatása a talaj kimerülésére 2 iv, 1889. Debreczen.

A cukorgyártás és cukorépertermesztés. 1889. M.-Óvár.

A jégkér ellen való biztosítás és a károk becsülése 10 iv, 1890. Debreczen.

2-ik kiadás 1890. Debreczen.

3-ik kiadás 1897. Kolozsvár.

Mezőgazdasági becsületlan 14 iv, 1896. Budapest, az ÖMGÉ. Kivégkiadó vállalatának kiadványa.

A debreczeni első takarékpénztár 50 éves története 2 iv, 1896. Debreczen.

Egy kishirdetés.

Aki azt hinné, hogy a gazdasági szaklapoknak csupán a szerkesztői rovatai nyújtanak mindenkor és minden esetben a legkövetlenebbül tájékozást az országban hullámzó közgazdasági viszonyok alakítása tekintetében, az bizonyára szem elől tévesztendő, hogy gazdasági szaklapok hirdetéslei is figyelembe veendő mozzanatok szolgálhatnak az uralkodó viszony megítélésére; mert a mit elméleti és gyakorlati irányban dolgozó szakavatott írók a

szerkesztői részben elmondanak, az mint fait accompli, mint végeredmény látnak kifejezőesedni a közfoglalomban: a hirdetések rovataiban. Természetesen a hirdetés — bármilyen szarzaknak látszik is — szintén megköveteli a tanulmányt és gyakran a logikáértelmebb kishirdetés is többet elmond, mint a legtöbbször vezéreszék.

Ilyen jelentésközlésnek látszó kishirdetés járja be legutóbb a hazai gazdasági szaklapokat és vonja magára legnagyobb mértékben azoknak figyelmét, kik ismerik a dolgokat nyitják és jelentőséget.

Az említett kis hirdetés különben így hangzik:

Luczerna mag
termelésére alkalmas éghajlatu vidéken gazdálkodóval kívánunk több évre nagyobb számszámú termelésre szerződni megszabott ár és mennyiség, egy ellenőrződés mellett. Szives ajánlatok stb.

A „szives ajánlatokat” nem a maga neve, vagy czége, hanem valami betű által kéri a vállalkozó az illető lap kiadóhivatalához.

Egy ízben, midőn a gazdákat arról csbücsgatták a faiseur-ök, hogy tőzsdai kótések révén kőkés le luczerna és löhertermészkelt, már akkor rámutattam, mennyire veszélyeztetik e kótések a gazda érdekeit. Akkor arról igyekeztem rábírti a gazdát, adja el heretermését egy bizonyos előre meghatározott napon jejeződő tőzsdai ár mellett előre és már akkor köteleseggemnek tartottam ezen ügyletnek káros oldalaira felhívni a közfigyelmet.

E kótéseknek minden veszedelme mellett megvolt az egyetlen hátrány — lehetőség, hogy valami váratlan árcsökkenés előnyeit úgy, ahogy, megis élvezhetete volna az eladó, de a fent említett hirdetésben az élelmes külföldi, vagy akár beföldi (névtelen, tehát nem tudhatjuk miféle földi) spekuláns még ettől a lehetőségől is elütött készűl a gazdát, mert szerződésileg évek sorára előre megszabottan bizonyos ár mellett akarná lekötni a termelő luczernáját.

A legkomolyabb mozzanatot aztán ebben az a körülmény képezi, hogy most midőn a beözönöl amerikai luczerna a hazai luczerna árat olyan alacsony színvonalra nyomta le, hogy egyrészt már a termelési fáradságot és költségét nem fizeti meg, másrészt a forgalom irányzata is oly nyomott és lanyha, hogy a meglevő készleket egyáltalán eladhatatlanok, ennek a depimáló hangulatnak nyomása és ennek a hallatlan nagy árhanatatlanság behatása által akarja tehát a hirdető spekuláns a magyar gazdát természetesen a jelenlegi kótávyete árak mellett évekre előre lekötni, teszi pedig ezt annak tudatában, hogy ha majd sikerülne fog az amerikai verseny-csernát akár törvényhozas, akár társadalmi, mi szócsm utján hazánkban kiküszöbölni, akkor a luczernát ismét emelkedni fognak az árak és a magyar gazda termelvénye után busás nyereségre tesz szert; de vajjon mily az gazdának ösztályrésze az ilyen ügyletből? az nem nehéz kitalálni.

Az ilyen „ügylet-ök” ellen kell, hogy minden tisztességes kereskedő fölemelje tiltakozó szavát. Részméről óva intem és figyelmeztetem gazdáinkat, legyenek résen és ne hajtassanak az előlegeikkel kezesített csabítgatásokra, melyeknek irányzatát minden kisésg gondolkodó ember könnyen átlatja, no kötelesség meg kezeiket, ne szolgáltassák ki könyvekkre magukat a furfangnak és az uszornak, hanem tartassanak szabadon terményüket, hogy teljességében élvezhessék a jövő által nyújtandó kedvezőbb árulásokokat, melyek az előzményekből ítélve csakis előnyök lehetnek a gazdára; ne dobják oda munkájuk gyümölcsét szerződésileg több évre megszabott áron, és

melynek a jelenlegi potom áruk képeznek alapjukat és egyáltalán ne álljanak szóba olyféle élelmes vállalkozásokkal, kiket az osztrákok találon jellemeznek a „Kornwucher” gyűjtőnével.
Mauthner Ödön.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

234. az. kérdés. Tanácsos-e szőlőt, rózsafát és diszibokort talajunknak javítása céljából trágyával locsolni és ha igen, mint arányban kell a trágyától vízzel felhígítani, hogy a fent említett növények ártalmára ne legyen? Nyiregyháza.
B. P.

235. számú kérdés. A kezelesem alatt lévő birtok lödlómlányában lépéneben való elhullások, — habár szörnyatosan is — de mégse jelentékeny kárt okoznak. Minél gyorsabban jónak látom az egész lödlómlányt, éppen úgy mint az a guivára történi s melynél annak jódojónk hatása ma már elvitatlanban a lépéne ellenes védő ojtányággal bejöttén. Ezen szándékomból megvalósításban azonban ama körülmény gátol, hogy itt a közelben egyetlen egy oly gazdaságos nem ismerék, hol a védőojtányt — lovakkal — alkalmazták volna, de sőt eféle ojtányokról — még a szaklapokban sem említeznek, hogy érdemleges közleményeket olvastam volna, egynek kivételével, de a mely ugyan csak az ojtány alkalmazásán ellen szóltott, egy tudatnál nagyobb szabású ojtány által okozott kalamitásra való visszafordulás. — Kérem ennélfogva azon gazdatiszártsaimat, kik ez irányban tapasztalattal bírnak, hogy vonatkozó megjegyzéseiket és véleményeiket e lap hasábjain nyilvánosságra hozni sziveskedjenek.
Csorvász.
Sz. J.

Feleletek.

A trágya alkalmazása. (Felelet a 234. számú kérdésre.) A kelőlen felhígított trágyát minden növényre használni nem lehet, természetesen a szőlőnek, rózsának és különféle diszibokornak is; mert gyorsabb növekedésre és jobbb fejlődésre ösztönzi azokat. Mivel azonban a trágyát tisztán marólag hat a növényzetre, ennél fogva fel kell azo higitani és pedig mentől erősebben természetű a növény, annál több vízzel, így pl. a szőlőnek és rózsának négyszer annyi vizet higitni fel, mint a mennyi a trágyával, vagyis egy kamrával való trágyaféléhez négy kamra vizet adunk és ugy használjuk fel öntözésre. Még nagyobb hatás érhető el akkor, ha a trágyával egy olesó hordóba, vagy kádiba öntjük és ugyanannyi vizet és 1—1 hl. folyadékhoz 4—5 kg. fahamut keverünk. Az egészét állani hagyjuk, hogy megérjedjen, mi 15—20 nap múlva történi meg, a mely idő után még egyszer annyi vizet felhígítván, felhasználjuk öntözésre. Ezt megint a legelsőszéribb akkép végezzük, hogy nem közvetlenül a növény tövébe, hanem oda öntjük, a hol annak tápláló anyag felszívó gyökerei elterülnek. Kapavál készülnék egy arasznyi mély és széles kőrörök és abba öntünk a folyadékot megfelelő mennyiséget. Egy szőlő- vagy rózsaterűre elég lesz 1/2—1 kamrával, utána pedig két-három kamra tiszta vizet öntünk; ha a föld eltele, akkor ismét behuzzuk az árkot. Lehet egy vastagabb ültetőforrást, az árk helyett, a tö körül, háromszög alakban, lyukat is furni és abba önteni a trágyával, mely után még vizet is adunk. Ez utóbbi eljárászt azonban csak ott veszik alkalmazásba, a hol a rózsák pasztó léteznek. Ilyen öntözést egy nyáron többször is meg lehet ismétetni, augusztus közepén tel azonban már be kell szüntetni, nehogy a bújja fejlődés miatt a hajtások kiérse hátráttaltesek és ennek következtében telen az ők elfolyjanak. A. D.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Felhívás. — Meghívó. — A díjgratás rendezőbizottság. — Közigazgatási szakosztály ülése. — Dohányfelvásárlás szabályzata és áruk 1897. 1898. 1899-ze.	Oldal 656 656 657
Hitel, fogyasztás és értékesítési szövetségek. — Szent Mihály. — Egy kishirdetés.	657 661 661
Alattényesztés.	659
XIV. ténnyészalvájár.	659
Létényesztés.	660
A VII. luxuóvájár.	660
Állategésztéségl.	660
Lovak végeljárás. — lépése ellen.	660
Levélsekény.	662
Vegyesek.	662
Kereskedelem, tödsé. — Vetőmagvak. — Budapesti gabonafészék. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szerintelt. — A központi vázlatcsanak árügyeise a nagyban (en gros) eladott delmicsikkok árúróll. — Állatvárosok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhászár. — Budapesti állatváros. — Budapesti lovájár. — Kőbányai sertésárvár. — Budapesti szarvmarhászár. — Ingatlanok árveserei (20000 firt becselelt) értékesítésük.	663 663 664 664 664 664 664 664 664

Személyi hír. *Erős Rezső* barvármegyei közgazdasági előadó, az esztergomi főpaktálan grán-szén-benedeki iradalmának fölállítását *Szeverényesi Pál* szepes püspök jogszorgatójává nevezté *li*, akitől az a nyár folyamán elgöngyös. *Erős Rezső* nemcsak mint előző egykorán előjáró, hanem mint a pozsonyi gazdasági és közgazdasági elbes is élénk részt vett a kivált Barsvármegye közigazgatási bizottságában fejtett ki nagy buzgalmat, hol állandóan élénk érdeklődést tudott kelteni a közgazdasági székben. Iról kiválóan teszi elmondani idejen abban a mozgalomban is, a mely megakadályozta azt, hogy az OMEG-ból független emelkedjen a közgazdasági élet.

Az OMEG pénzügyi bizottsága f. hó 5-én ülést tartott s az egybeszült 1898. évi költségvetését megállapította s azt a legközelebbi igazgató-választmányi ülés elé terjeszteti elhatározta.

Tejkereskedők egyesülete. A főváros tejkereskedői egyesületét alkotott, amely mint egyesületi szervezet meg is hozta. Az egyesület célja igen természetesen az, hogy a tejkereskedők érdekeit megvédje. Részműnküléssel beismérjük, hogy a szolid tejkereskedelmek vannak olyan érdekei, amelyek védelmet követelnek. Ilyen érdekek első sorban az, hogy a szinte iparszerűen üzött tejhalmazítás körülből társadalmi utón is kiküszöbölmi igyekezenek a vásárlóknak alapuló egészségügyi károsítások megszüntesét. Ezzel egyszerre önmagukat s a fogyasztókat szolgálják, mert a fogyasztókat bizalmának pénzértéke van. További érdekük az, hogy a tejkereskedelmet fellendítsék. Erzsébetn érdekek teljesen szolidaritás a termelőlével, mert ha a jól szervezett kereskedelem önánjára eléget tesz feladatának, a nyertesimen értékesítésre kedvező conjunktus hatunkra is hasznosít, vagy ez a termelőlé szákmára is csak előnyös helyzetet teremt. Tejkereskedelmünk terén pedig még tényleg sokat lehet tenni. A tejkereskedők szervezkedésének tehát a kijelölt irányzatok betartása mellett létjogosultsága is van, czélya is van, sőt hasznos feladat teljesítésére is alkalmasnak bizonyult. Mi ugyan szivesebben látjuk, hogy a tej tejkereskedők érdekesítését is maguk a termelők vennék kezükbe, az eddigiekkel erőteljesebben szövetséget életműszerek létesítése révén, s egyenes mulasztásul röjűk fel, hogy ezt nem tették, mert elvégre is a mi érdekek az, hogy termelvényünk minél kevesebb közvetítő kézen menjen keresztül, míg a fogyasztóhoz jut. Ez világos. An azért nem kívánunk abba a tulajdonba esni, amelyek vídjával oly szivesen feleltünk önmagunknak, hogy a kereskedelmi szervezetek a jogosultak és hasznos szerepkört elvitatnánk, vagy hogy ilyen szervezeteiben egyenesen a termelők kizsákmányolása irá-

nyuló, kartellszerű törekvészt kívánunk látatni mindaddig, míg azok az illető szervezettek ténylekedésükkel bírhatnának ki nem hívják. Antipikus indulatok nélkül vesszük tehát tudomásul a tejkereskedők egyesületének megalakulását is s konstataljuk, hogy egy alapszabályból mint elő szavak után is megismert intézkedésekből, amelyek a tejkereskedők közönségtisztessege mederrelvő terelésé s fejlesztésére a végül elő mozdtása, így a tejgazdaság emelése s kivétel a tisztességellen emelés kiküszöbölése érdekében nyilatkozunk meg. E feladatok teljesítése esetén a tejkereskedők jól kiérdemelt haszora lehetnek szert, anélkül, hogy az egyoldalú árérmeghatározás, az áruk széleskörű eliktálasa által kellene nyújtogulni fokozottok. Egyébként a bírálat jóga kezünkben marad s éppen úgy ki fogjuk mondani véleményünket, ha ez az egylet a kitűzött feladatok helyett szűkebb körű érdekeinek egyoldalú kiaknázására használma fel szerepét, mint elismérjük létezőjait készséggel az esetben, ha az egész ehez képesté Közhazura hívatást teljesítő, szolid kereskedők szövetségét hoznak létre.

Szövetkezeti bank Ausztriában. A szövetkezeti mozgalom barháit érdekelni fogja az indítvány, melyet *Steinmayer dr.* és társai az osztrák képviselőház egy *birodalmi szövetkezeti bank* fölállítására iránt beterjesztettek. A bank czélya lenne a mezőgazdasági és iparos szövetkezetei olesó hitelét támogatni. A kölcsön azonban rendszerint nem az egyes szövetkezeteknek, hanem azok szövetségeinek adatnék. Ez azért fontos, mert különben a kormány esetleg befolyást gyakorolhatna a szövetkezeti tagokra politikai tekintetben is. Az állam a bankot évi segítséggel s egy legfeljebb 4°/-os tiszti millió forintig terjedő betételt támogatná. Nem lehet kétsz, hogy ha a bank létrejö, a szövetkezetek gyors szaporodását fogja előidézni.

A jászberényi gazdák kirándulása. A jászberényi gazdák a napokban tanulmányi kirándulást rendeztek a magyar királyi földmívelés-központ telepeire. A gazdaközönség részmint gyalogosan, részmint fogatokon nemzeti színi előbököt látott vonulni ki a gazdasági tanintézethez s alköztől kezdve beszélgetni hozzá a tanárral és a közér. Iról földmívelés német. A magyar királyi földmívelés-központ telepén a több száz tagból álló gazdaközönséget Szabó István igazgató-tanár fogadta, a ki bemutatásnak-szerű magyarázatot kapcsán a kiállított különböző gazdasági eszközöket, majd kísérletet tettett a tengerormorszóló, daráló és a csutkálógó együttes üzemeltetésénél. Különösen meglegte a gazdaközönséget a pompás vasúti marha állomány, a melyből kiváltak a néhány nap előtt Kőszökvárról beszerzett magyar bika. A trágyakezelés, trágyadobmetszés, a gőzerő berendezett burgonyaföldes és sertésátlomány kezelésének bemutatása mind tanusagos dolgokat tárt az érdeklődők elé. Ezek után a különféle magvakkal bevetelt s pompás fejlődésnek induló földmívelés a pontosítás meg a közönség s végül a 17 holdnyi területű újonnan beültetett szőlőtelepen *Zakcsa Kálmán* vincerell és kertészeti tanár vette át a kalauzólatát, a ki szakzszerű magyarázattal szolgált a honoki szőlő védelmérlő s bemutatata a kiválóan szép rózsatelepet is. Este a társaság visszavonult a hó helyiségebe, hol kedélyes lakomával posztelőtték meg a sikerült kirándulást.

A papiruszba ellen. A modern kirándulások és mérges virága ellen Franciaországban is megindult a harc, melynek élén *Afred Poincaré*, a Versailles tribunal elnöke áll. Neki sikerült ez irányban a közvéleményt nem csupán fölkelteni, hanem tettekre is bírni. Ennek tulajdonképp, hogy a francia gazdák társulatának legutolsó ülésén *Rose* képviselő megformulozott javaslatát állott elő a földhatárőrzés ellen, melyek hatása a mezőgazdaságra néve annyira gyászos. Szerinte kimondandó, hogy az értékpapírokkal üzlet határdőrkese-

dés törvényes, ellenben a gabonánál és egyéb mezőgazdasági termékeknél csakis a valódi hárta törődtek, az az olyan lesznek megengedve, amelyek czéjja az áru tényleges átszolgáltatása. Így alaphan szűkítőködök üzletek jätéknek, fogadásnak tekintendök. A bñntört 410. §-a ugy módosítandó, hogy a káros, szűnelt üzletek büntetéssel legyenek sújthatók. Mig a francziák e fölött csak tanácsoknak, Canadában e törvény már évek óta hatályban is állt és jónak bizonyult. Szerények csak azért is közöljük, mert mutatja, hogy tul az ozeadón mily hatásosan igyezkék védeni a törvényhozza a mezőgazdasági termelés érdekeit. A törvény, mely nem csupán a mezőgazdasági terményekre vonatkozik, lényegében a köveztököt tartalmazza. „Bñntört követ el és őt évi bebörtönzésre s 500 tollár pénzbñntétésre ítéltethö az, aki szál a szándékkal, hogy valamely bejegyzett vagy nem jeyeztett társaság, illetöleg vállalat részvényeinek mutatókö ármedelék vagy áreszöbök hasznát szerezzen akár Canadában, akár máshol, akár mely áruban üzletet kö: azon jöhömszámok árának néköl, hogy részvényeiket, vagy az árak megsezerése, illetöleg forgatásának forgó azonban fenn a bñntörtnek esete, ha a vásárló legköze szállítást végett az eladott áru megkapja. Azok a fentek, hivatalok, üzleti helyek, amelyekben a hazai szakasz által ellátott adás és vétel folyik, jätékheznek tekintendök és aki az így üzleti helyiségekbe tartja, vagy elfoglalja, a jätékhez jogátönek tekintetik és mint ilyen büntetés alá vonható. (201. §.) Bñntört követ el és égy évre terjedö bebörtönzéssel büntetendö az, aki az ilyen jätékhezak látogatója. (202. §.)

Az Alföldi Kis Gazda. Így czimmel **Bernátsky** János Szegeden havonként egyszer megjelenő gazdasági szakiapot indított meg, melynek főcímét az alföldi kiskörmök érdekeit kívánja szolgálni. Mint a lap eddig megjelent számai után alkalmunk van tapasztalni, az igen jó gyakorlati érzékek van megszervezése, közleményei rövidék, a kis gazdák tevékenységének minden ágazatát szakszerűen ölelik fel s irályuk könnyen érthető, népies. Megnehezíti persze a lap pályafutását az a körülmény, hogy havonként csak egy száma jelenik meg, mik nagyobb idöszakokban tehát, mint az ilyen gyakorlati irányu lapnál öhajtandóknak tartanak. Reméljük azonban, hogy ha ez a támogatásra méltó lapvállaló sikerül, módját találja majd öszintén kívánnak is neki, mert csak örülni van önknek, ha a gazdasági szaktól minél több hivatott térségi üzletről híkreket, ajánlást a lapot a nagy Alföld kis gazdájának; ölfüzeti ára 2 ft.

Szerkesztői szörazközösség. A **Magyar Czukoripar** czímet viselő szakiaptársunk legközelebb mulatságos meglepetésben részesítette önvásról. Ugyanis ennek a lapnak 11-k számban **Réplásy Miklós** kullmesterek nagy általánosan a házasság és a vízforrásokról rendezés” czímű egyébként igen tanúságos vezéreszék jelent meg, mely a magyar víz mérnökök figyelmét a hazai halászat ügyére hívja fel. A Magyar Czukoripar ölovasói öltöyvána a közleményt, melabus töpörökendése esteek. Czukoripar és házasság; hogy az össe? Mi csoda titkos célt indíthatna a cukoriparok egyesületét arra, hogy hivatalos közlönyükben egy negyedrészét a házasság meleg propagálása érdekében használja fel? Mióta eszik a hal czukros s mióta dolgozik fel a cukoripar halat? A közlövényem ekkor megnyílvánult kínos töpörökendését végre maga a szerkesztésöz nyugtatta meg, kijelentvén lapjának 12-k számban, hogy a házasság czímetédszöbök, a szerkesztésöz tövöltöbhen került a lapba. Hala Istennek! Könnyűbböten létezőnk fel, mert egy megoldatlan problémával kevesebb vár reánk s gazdagabbak lettünk egy ödvös morállal. Ez, az hogy nem jó a szerkesztésöznek távol lenni akkor, mikor a lapot szerkesztik.

Vámok és örlési engedély. Az örlési engedélynek nálunk véglegesen még el nem döntött kérdésönel nem ördököten ismeretesek az a föllógást, a melylyel ezt a merkantil intézményt Franciaországban nézik. Ott, a mint tudva van, a bevitt buza q-ként 7 frank van alá ösik. É-a kétségkívül szép támogatás a mezőgazdák részére, csakogy hatását a vámentes behozatallal, örlési engedéllyel öködöten ökörrök teszik. A gabnakereskedő azaz az ürügyrel, hogy az idögen buza tartalmaz majkevessebb a francziánál, külföldi termést vásrol s a belföldi buzával kereskedök csodálkozza veszik észre, hogy a nagy malom töllük alig vagy éppen nem vesznek, pedig a francziák a kenyérfogyasztásról egészen még sem mondatok le. Lehetőten, hogy ezek az ördököten Franciaországban is máshogy vezessenek, minthogy a kivételes behozatalt, az u. n. admission temporaire-t öltöröljék, ha ugyan mezőgazdaságuk nekik drágább, mint az importörök érdekei.

Felhívás. Azon föllörítöcskő urak, kik *sáskák, ürög, hernyó és másféle lérog* ellen, mely a veteményt és a gyümölcsfákat pusztítja, az általam forgalomba hozott *Vermint* kipróbálni kívánják, ezen czéllal szivesen bocsátok megfélelő mennyiségű rendelkezésökre és kérem a megrendeléseket idejökörán beküldeni, hogy szállítmányom pontosan és kellö idöben megérkezék.

Budapest, V. Marokói-utca 2.

Detsinyi Frigyes
öngazda.

Tapasztalat szerint a t. gazdáköznség az utolsó napokra hagyja a csépléshez szükséges köszen megrendelést, mitald a bányánál torlódsz szokott beállani és a szén a kívánt határidőre nem érkehet meg; ennek ökerlölése végett figyelemztetjük t. ölvásóinkat, hogy ajánlatos a csépléshez szükségesét szenet már most megrendelni, mert csakis ez esetben vállalhatna a bányák a pontos szállítást iránt zavartosságot. E körölményből kifolyólag utalunk *Rudnay Károly* jöhörmű köszen-nagykereskedök (Bpest. Arany-János-utca 34. sz.) hirdetésére, hö megrendelésre a cséplési idényre már most elfogadtanak.

Mezőgazdaság. Általánosán ismeret tény, hogy házálattalnak szervezotes a tavaszi változó idöjárás, az állatölkarmánra való átmenetnem marad befolyás nélkül és különösen növekedemkar, serésök, jöhök, baromfiak stb.-ök gyökrábban mint bármely járványseröz betegségek lének fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idejében alkalmas präszervatív-szeresetk alkalmazni, mint amilyenök a *Kvízida-féle* koreurenguri marhátpörök, *Kvízida-féle* restitációs-öfid, *Kvízida-féle* sertéspörök, *Kvízida-féle* hasaható jöhöknek, *Kvízida-féle* bandiór tyúkók, kaszák, ludaknak stb. stb. évenként átvevük.

W. Chapman

Live Stock Commission Agent Shipper and Exportor of all kinds of english pedigree Live Stock Houses, Cattle and Sheep *szövezésözégi képviseletök* iröködában London LawEnce 32 Fitzalan House, Annad Hess Strand, W. C. england lapunk bármökör megtekinthetök, s lapunk részére megköszököt ölfog.

Szives figyelembe!

Az eredeti SACK RUDOLF-féle
ekék és földmívelési eszközök most
megjelent

uj árjegyzéke
tetemesen ölcösbök árakat
foglal magában,
melylyel kívánatna készséggel szolgál
PROPPER SAMU,
Budapest, Váci-körút 52.

Vesse, hűghölyögy, hűgydrára és ölvényes-bánlatnak ellen, továbbá a légnöz és kösövényes szövek hurutos bántalmaital, orvosi tevékeny álltal

a Lithion-förés

Salvator

kitűnő sikerrel rendelve lesz.

Hűgyhajító hatásai!

Kellemes ízű! Könnyen emészthetö!

Kapitál ölvényesörökötöködökben és ögyógyterekben.

A *Lithion-förés* igazgatója *Egyöyten*.

Budapestben, förökárt *Ékeskury L. urnál*.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatesztény.
(Guttman és Waid budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1897. május 7.
Készbura mo jól volt kánálva, a malomok azonban kevés veltöködökkel tudták, mindöfögra az irányu bányádtalát lelték kik 15,000 mag, és az árak egyenesen tartóztaknak mutatkoztak.

Eladottat:

Tavasziadók:	400 ft. 80 kg. k. 817/2	fr 3 óra
200 = 80 = 810		
500 = 80 = 810		3 óra
800 = 80 = 810		
100 mm. 80 k. 817/2	fr 3 óra	
700 = 80 = 817/2		
150 = 80 = 815		
800 = 79 = 810		
100 = 80 = 810		
100 = 79 = 806		3 óra
100 = 79 = 806		
400 = 78 = 785		
700 = 81 = 820		
300 = 80 = 810		
800 = 79 = 810		
100 = 79 = 791/2		
400 = 79 = 790		
500 = 78 = 785		3 óra
2000 = 80 = 80		

F. Tízis: 2000 = 80 = 80

Készbura majdnem öztöletlen volt, néveges Árcnt 6000 ft. öztö partizás, ölvényesök az irányu *Arpa* és tergeri tartók áránál gyenge forgalmuak maradtak.

Zöl vállalatok.
Határidök magasbá *Neoyorkra* valamely állatölködszöbökben indultak, a gyenge készüröletöltyön azonban elanylyultak.

Köveztök köteök törtöntök.

Kötelet.	Déli övület.
Máj-jun. buza . . . 7-80	7-85-87
Öztö buza . . . 6-80	6-80-87
Máj-jun. tenergi . . . 3-73-35	3-85-36
Jul.-aug. tenergi . . . 3-53-31	3-51-52
Öztö zab	3-80-82
Öztö rozs	8-72-73
Uj repeze	10-50-50

Szesztöl.

Szesz. (Gödförög) Gábor szeszgyári fötiszviselő tudósítása.

A szeszötleben a héten az ötlefölkömben megölethetök ötnök volt és megölethetök veltökök mellett a szeszárak vállalatöknél a multheti árátöjegyzés szerint zárulnak azonnali, míg ellenben késöbbi szállításra 13 krrál drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak által köntingens nyersesze e héten 1-93-1475 ftonal lett kánálva és az öron több ötel el is kelt májusú szállításra.

Gödförögöl köntingens nyersszesz tartályokban szállítva 1475 ftonal jöttölt.

A köntingens nyersszesz ára **Budapestben** 1475-15- fr.

Öztösi jegyzés 16-—18-0 fton köntingens nyersszeszét.

Tíziszi jegyzés —— 838 ft köntöletrökent 90% magyar keltösi szeszét.

A fötöfö e héten néhány tétöl vettököl, mely **Fiumén** és **Trieszten** át tovább lett szállítva.

Földi szeszgyárak köntö: **Zemovary,** **Lesozna,** **Harcs,** **Marovány** és **Ölvényes** vállalatöknél, **Árcnt,** **D. Uzica,** **N. Várad** 13 krrál drágábban jegyeztek.

Budapesti szeszgyárak és Árcnt: **Pionnottól** szesz 52—53-0 ft, östösítéses 51-50—51-5 ft, nyersszesz adözva 51-25—51-50 ft, nyersszesz adözatlan 12—12-50 ft, denaturált szesz 17—17-50 ft. Köntingens nyersszesz 1475—15-0 ft.

Az árak 10,000 líterfölkönetként horód nélkül budapesti vasutállomáshöz szállítva készpénztörökkel lett ördöntök.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1886. évben. **Lelekt: CSÁVOSY BÉLA.**
 Elnöke: **TRIEBERIKI GÉZA** posz. Igazgatók: **FRANZ FERENC** és **FRANZ FERENC** posz.

ARÉNYI GÉZA posz. BEJÁNYI SÁNDOR, BENSZÉFFY ARISTID, KÖRÖSÉTHY BÉLA, PÉTERY FERENC, PÉTERY BÉLA, HENRIK OTTLA, NEMZETKÖZLETI LEIKAI, SZILÁSI ZOLTÁN, KRÉSTI SZABÓ, SZILÁSI ISTVÁN posz. TRIEBERIKI GÉZA posz.

Vezetőigazgató: **SZŐNYI ZSIGMOND.**

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdasági életben elismerés szerint híven megjelölt hivatásának; folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdasági élet évek óta sürgetett és a káróknak gyors és méltányos kiegészítésével a felek teljes megelégedését vírtja ki magának, az

éppélt és áltány (pauchal) biztosítással

rendkívül mérsékelt díjairól teljemen megkärizést tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet a folyó évben estelebe léptető a **több éves**

jégbiztosításokat

1. A két évre szóló jégbiztosításnál 10% a díjazás, évenként 20% díjazás indokolt a díjazás alatt. — A díjazásnál már a kártevővel szemben a biztosítási pénzesztendő a díjazás alatt marad. — A díjazásnál már a kártevővel szemben a díjazás alatt marad. — A díjazásnál már a kártevővel szemben a díjazás alatt marad.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tíz év díjól 5% díjazásban részesülnek.

Kisgazdák, ha huszon egyszere, egy csoportban, de külön-külön ajánlati terjedelmű biztosítást, 10% engedménnyel részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített iktatókéségeik.

3019

Magyar kir. államvasutak.
 1897. évi. sz.

Hirdetmény.

Az országos gazdasági életben elismerés szerint híven megjelölt hivatásának; folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdasági élet évek óta sürgetett és a káróknak gyors és méltányos kiegészítésével a felek teljes megelégedését vírtja ki magának, az

Az igazgatóság.

(Közgazdasági életben elismerés szerint híven megjelölt hivatásának; folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdasági élet évek óta sürgetett és a káróknak gyors és méltányos kiegészítésével a felek teljes megelégedését vírtja ki magának, az)

Vintschgau hasas tehének
 tejelési képesség
 2500—3000 liter,
 melyet több oldali bizonylatokkal igazolhatok.
Pick Oswald,
 VIII., Külső Kerepesi-ut 1. sz.

Csemiczky és Társa
 BUDAPEST,
 I. ker., Városmajor-u. 57. szám.

A t. gazdaközönség, figyelmébe ajánljuk törvényesen védett állatgyógyászati készítményeinket:

PERCEIN

- biztos óv- és gyógyszer sertésvész ellen**
10 darab sertés számára szolgáló adagokban ára	3- 7.50 Ft.	100 darab sertés számára szolgáló adagokban ára	3- 7.50 Ft.
- Köke-por**, lovak, juhok, kutyák és szarvasmarhák számára.
 Egy kis doboz 75 kr.; egy nagy doboz 1 frt 40 kr.
- Költő-cseppek** lovak számára. Egy üveg 60 kr.
- Seb-olaj** a legkülönbözős és mindenféle nyitott állati sebek és fistulák gyógyítására. Egy üveg 1 frt.
- Resztitívum-fluid** (Üdítő szesz) lovak számára. Egy üveg 1 frt.

Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordási és cséplési időnyre adok vízmentes takaróanyagát kölcsönbérletre és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját ponyvák megtele ezúttal egészen fölösleges. Kéjgyőzőnek már most elfogadtatnak. Ügyanyag a j., egy- és többzser használt gabonás szálak, ugyancsak a j. és használt ponyvák, feher, fekete vagy sárgák, csodálatos olcsó áron kapotok. — **Recepteponyák** rézgyűrűkkel 3 frt 20 és 4 frt 50 kért

NAGEL ADOLF-nál
 Budapest, Arany János-utca 10. szám.

Receptek az első permetezéshez.

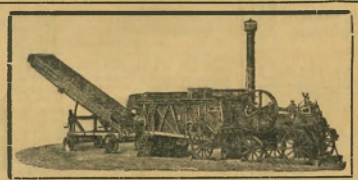
I. 100 liter vízben oldjunk föl egy csomag kecskeméti port és keverjünk hozzá keddéig ottolt meszet körülbelül 1/2 kilót, míg a kecskeméti pornak eredetileg halvány szin szarv és szarvasmarha szarvára (egyszerű) nem változik és rajta az ammóniak szag érezhetővé nem válik. Költség 20 kr.

II. készítsünk 1 percentes burgundi keveréket, — 100 liter vízben földvíván 1 kiló rézszulfátot és 1/4 kiló jégeszes szódát — a júnak ehhez egy csomag kecskeméti port és keverjünk az egészhez mindaddig ottolt meszet (körülbelül 1/2 kilót) míg az ammóniak szag érezhetővé nem válik.

Mejőgyezés. Minthogy egy 600 grammos csomag kecskeméti porból (melynek az ára 20 kr.) 1/2 kiló ottolt mesz hozzáadására 250 gramm vízgyúrtá azurin keletkezik, emiatt fogva ha az I. recept szerint permetezzük, akkor olyan erősségű azurinoldattal védekezünk, amely — a kórtápasztalait szerint — az első permetezésnek kötelelesen megfelelő és amely gyakorlati látható nyomokat is hagy a szőleén.

Ha a II. recept szerint permetezzük, akkor szinte tulajdonoson is védelemzünk a peronosporra ellen, mert hiszen az anyai, mintha egyszer azurinoldattal — mi a levelek likacsosai be beható — egyszer pedig burgundi keverékkel permetezzük meg a szőleén, ennek dacára a kőszeg mégis kiöb, mintha a szőlőnek 2 percentes keverékét alkalmazzuk.

A kecskeméti por kecskemétién
Mayerfi Zoltántól
 szereshető be. 3714

UMAPTA és TÁRSA

mezőgazdasági géppárosok
BUDAPESTEN,
 V., Váci-körút 80. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kütönök működő és több fontos újítású bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint kazalozókat
 minden nagyságban a legmesszebbmő föjálás mellett.

Ugyanott a tavaszi időnyre egyetemés és többvasu ekek, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszálók és aratógépek, lögerekbelyék, rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben olcsó árakon beszerezhetőek.

Képes írjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Mindennemű tornaszereket
és legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,
ajánl a
BLEIER és WEISZ,
kötőgyári özég Budapest.
Rektár és iroda: **KÁROLY-KÖRÜT 7. SZÁM.**
Gyártelpe: **Hajtás-ut 7307. sz.**
Ajánlása mellé tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszárító kötelek.**

halhálók,
készításkák stb. továbbá gazdasági eszközök u. m. Istráng, kőfűtők, rudaló gabonaszakók, vízhatlan ponyvák, litató és tűzi vedrek, kender-törők, hevederek, kender, kőcs stb. a legújanszóbb eredeti gyári áron.

Vidéki mezeiretelek pontosan eszközöltetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldve.

Lapung bekötési táblája
1 frt 36 kr ért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

! Miért veszedik a Carbolineummal ?
!!! Folyósított kátrány hulladékért !!!
Egy próba a szabadalmazott
EXSICCATOR-ral
előleges. 3709
Nincs többé fagomba és nedvesség.
Iroda: WIEN, IV., Hauptstrasse. 36. Leírások ingyen.

Szabadalmazott
12 évig is eltartó kévekötelek
4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba postacsomag 200 db-ai 1 frt 60 kr 1000 érbot 7 frt 100 Uganyly

portiókötelek
6 m/m vastag, 200 c/m. Irtacnak egy postacsomag 100 db 1 frt 60 kr. 1000 darab 15 forintért szállít utánvét mellett: ugyaníltan más gazdasági kötelneműeket ajánl legújanszóbb árakon

Bellán Mátýás,
Bács-Cséb. 3023

Pötvetésre kifogástalan minőségű répamagot
ajánl
HALDEK
Budapest, Károly-Körút 9.

A gazdaság kelendő vágó rendkívül fontos találmány a
Baromfi-dög ellen
"VERITAS"
Remotey Dezső
Bács-Cséb.

SZIVATTYUK MERLEGEK,
minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélóra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidházi módosítázzint inoxidházi szivattyúk roszda ellen védve.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.
W. GARVENS, Wien,
L. Walfschgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

Mely elkerülhetetlenül szükséges a szőlő termesztéshez az elkerült szőlőben károsítókat, melyek roszda a porostörést szőlők szőlő szőlő szőlő. Kérlek, szivattyúztatás, Károly-Körút 9. sz. és társaság szabadalmazott találmány.

SIPHONIA
MAYFAIRTH PH. és társaság
Károly-Körút 9. sz. és társaság
Károly-Körút 9. sz. és társaság
Károly-Körút 9. sz. és társaság

Kwizda Ferencz János
KWIZDA-féle Restitutionsfnid
és és kir. szab. mosóvíz lovaknak
Egy palackkal 1 frt 40 kr. oszt. ért.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor
étrendi táplálószer lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Ár 10 dobozánk 70 kr., 10 doboz 35 kr.

KWIZDA-féle szab. szárszalagvédő gummiból
A szab. szárszalagvédő gumi, melynek minden dobozánk 1. sz. 30 100 kr., 2. sz. 30 100 kr., 3. sz. 30 100 kr., 4. sz. 30 100 kr., 5. sz. 30 100 kr., 6. sz. 30 100 kr.

Kwizda-féle patkójavító
patkó- és gőrcsapató szer, megrögzöttség, 1 rod 80 kr.

Carbolineum
erőtel
M. BARTHEL & Co. (Magyarországi Képviselet)
Wien, X., Keplergasse 20.

MICHELDERFER HOLZWAARENFABRIK
München, Oberföhring.
Arjegyzék ingyen.

Tropper Samu

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre
SACK RUDOLF
újabb rendszerű és a legmesszebb
menő igényeknek is megfelelő

többsoros répakapológépeit,
eredeti

Sack aczélekeit

és anokra egy a sző, mint burgonya,
kukorica stb. művelés czéjából szerel-
hető készleket.

Doering-féle Marokkrakó aratógép.

Éz alkalommal különösen felhívja a t. gardaközönség becses figyelmét az általa
képviseilt **DEERING-féle** a világ legnagyobbn amerikai aratógépgyárának hírneves
fűkaszalógépeire, marokkrakó- és
kéveköti aratógépeire,

valamint egészen aczéjből készült **SZÉNAGYÚTÓ** és szénaforgató gépeire, mely
gépek teljes jólállás mellett szállják jutányos árakon.

Bizonyítványok fenti gépekről, kimertő aratógépek és kéveköti felvilágosítók.

Klattai világhírű dísz-szegfű

Ahol az a közönség által nagyra van tartott díszes szegfű a legelőkelőbbnek elismert.
Különösen a nagy díszes szegfűk. Beszállás az előzőekben megnevezett szegfű-
műveléshez, előkészítés, agyaglás, díszítés, szegfű-égetés, 600 falg, gondos gondozás
készen van.

12 db. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

AD. SWOBODA,

szegfűtermelő és falkola tulajdonos
KLATAU-ban.

BURRELL-féle gézekék raktára.

MEISSNER és DIETLEIN

vezér képviselősege

most **Csőmőri-nt 10. szám a..**

a központi pályaudvar áttelében.

BURRELL-féle gézekék

az a legjobban működők.

Országos szőlőoltványtelep részvénytársaság ARAD.

Az utóbbi időben Franciaországban oly nagy tért hódított és ugy egyszerűség, mint szélszerűség s ezért takarékoság szempontjából is minden más peronospora elleni permetező fölé emelkedett

Önműködő permetezőnek,

(L'Automatica)

mely Franciaországban, Neracban L. Lasmolles, Fréchon & R. de la Fay feltalálók által gyártatik; valamint az ezen permetezőhöz szükséges

kénsavas reztartalmú porkeverékek

előállítását és elárúsítását jogát úgy **Ausztria-Magyarországra,** mint a Balkán államokra kiterjedőleg a feltalálóktól megszerelték és ezen tárgyak és anyagokból nagy raktárt nyitottunk, melynek alapján fölkerjük a szőlőbirtokosokat, hogy ezen minden tekintetben elsőrendű és felülmulhatatlan permetező beszerzése végett közvetlenül az alóli igazgatóságához fordulni sziveskedjék, hol árjegyzék, utatás és minden egyéb felvilágosítás a legnagyobb készséggel, valamint az díjtalanul áll rendelkezésére.

Arad, (Kiskörút 9. sz.) május hó.

Országos szőlőoltványtelep
részvénytársaság.

3803

Hirdetmény.

A csász. és kir. közhadügyministerium
láboni ménegazdaságában, a szarvasmarha-
tenyésztés abban hagyása miatt **45 drb. részben**
borjas, részben hasas, tisztavérű

3783

algauai tenyészállat

ELADÓ.

Szükséges felvilágosítással szolgál a nevezett
gazdaság **Intézősege Lábod**, (Somogyom,
posta, táv., vasutállomás). 1897. Május 1.

Lucernát, loherét, fűmagvakt,

minden czéira és minden egyéb gazdasági czikkeit és
**Yelénogot a legújnyosabb áron és garan-
tált jó minőségben.**
Glasz szappanárát tiszta vastag gyúke-
rekből állólv.

Répk permetezéséhez szükségeltető 93-100%-os Chlorbáriumot, Kocsikenőcsüt, Petroleumot

zásokokat, takaró- és szekrényponyvákat,
Kátrányfestékeket, Fedőlakat.

MŰTRÁGYÁT.

szállít.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Sürgöncyzim: „CERES“ Budapest.

BUDAPESTEN,
Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálok.

Az eredetves kiállításon: az arany érdemkeresztet és a millenniumi nagy éremmel kitüntette.

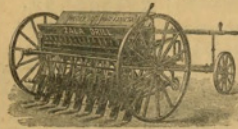
WEISER J. C.

gazdasági géppára és vasöntője
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes létező vetőgépek közt legkiválóbbnak bizonyult
„ZALA DRILL“ (szabad. Simplex)

ez a legjobb talajparat egyaránt alkalmas sorvetője és a szerzői jogok tulajdonosának által

ma „PERFECTA“ sorvetője.

Működik a gyakorlatban felelő számú szerzői jogokkal.

széles körű alkalmazhatósággal

van ellátva.

Felülművelésű szerzői jogokkal

az egyszerű és a bonyolult munkák elvégzésére alkalmasok és mindenféle talajra alkalmazhatók és az új gazdasági gépek.

Képviselet és vaktár:

DEBRECZENEN:

Füzes utca 22. szám alatt

KLEIN JAKAB urnál.

Békés-Csabán: TEVÁN ADOLF urnál.

Arjagazák ingyen és bérmentve.

Pályázat.

A borsodmegyei gazdasági egyesület

ügyvezető titkári állásra

ezennel pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása: évi 1400 frt az egyezményes 400 frt fizetés és 400 frt négyezer forint lakáspénz Miskolcon.

Az állás lehetőleg mellobb elfoglaltalód.

A pályázóktól megkívántatik, a magyar-óvári gazdasági akadémia vagy a hazai gazdasági tanintézetek végbizonnyítása és néhány évi igazolható gyakorlat.

A pályázni szándékozó felhívatnak, hogy a kellő és hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket május hó 8-ig posta után küldjék be

3608

MIKLÓS ÖDÖN egyesületi elnökhöz,

BUDAPEST, VI., Délibáb-utca 20.

!!Ingyen és bérmentve!!

RUZITSKA ÁRMIN

világirod., antiquárius és könyvkereskedő

BUDAPEST, IV. ker., Muzeum-körút 3. szám.

! most megjelent „Gazdasági művek“ jegyzékét leszállított árakkal!

Tetsző egyeztető levélváltáson köröz.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv.-társ.

ajánlja losonezi gyárából, kitűnő minőségű

faecál

trágyáit

feltárt faecáliát, faecál-superphosphát, tőzegphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság

3138

Budapest, VI., Andrássy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Wolfner Gyula és Társa

gyapjúmosó-gyár

BUDAPEST.

A gyapjúmosó idény közelével vagyunk bátrak számos éven át fenálló, a legjobb hirméneknél örvendő és a legújabb technikai vívmányokkal felszerelt

gyapjúmosó-gyárunkat

a t. gazda- és kereskedő-közönség szives figyelmébe ajánlani. Bővebb felvilágosítással, valamint prospektussal városi irodánk

BUDAPEST,

VII. ker., Károly-körút 3. szám

készséggel szolgál.

3753

Kiadó birtok.

Szilágy megyében, Kémer község határán egy

2000 kat. hold területű nagybirtok

1897. évi október hó 1-től kezdődőleg

haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyujt

3793

Br. Bánffy Albert úr

hitbizományi igazgatósága, VÁLASZUTON.

Haszonbérlet.

Arad megyében, Bokszeg községhez tartozó 1670 magyar hold (200 □) területű Rozina pusztát 1897. október 1-től 6. esetleg 8 évre

haszonbérbe adom.

A birtok az arad-csanádi vasutak által szelve, Bokszeg állomás közvetlen közelében fekszik. — Szives megkeresésekre részletes felvilágosítással szolgál a birtokos,

Éles Ármin, Aradon.

Különlegesség a távbeszélés terén.

Hangosan beszélő- GRAFIT-MIKROFON

„Deckert“ szabadalma.

DECKERT és HOMOLKA

elektrotechnikai műintézet

Gyár: Izabella-utca 88. **Budapest**, Raktár: Dorottya-utca 8.

**Cs. és kir. hites
elektro-
Bécs-Prága**

**becsüsök az
technikában.
Brünn-Páris.**

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunkkal sikerült sok évi tapasztalat, javítás és gondos szerkezet által egy oly távbeszélő készüléket előállítani, mely ezen a „legjobbát és legtekintélyesebbet“ képezi.

Ezen mikrofon mindenekelőtt a gondolható leg-egyszerűbb szerkezettel állítunk ki, az időjárások ellen érzéketlen, az állandó, kitűnő és hangos működésben megjelölés és minden nyilvános kísérleteknél ezen előnyök folytán más készülék által utól nem érhetően s túl nem szárnyaltatott.

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunk több európai állam távirat-kezelőjége által állandó használatba elfogadott; a cs. k. osztr. kereskedelmi miniszteriumnál eszközölt próbák pedig azon eredményre vezettek, hogy a 600 kilométer hosszú Bécs-Triest telefontörvonalnál kizárólag hangosanbeszélő-grafit-mikrofonunk lett alkalmazva.

Ezen mikrofonnál Deckert által az első kísérletnél észleltetett a hangzó (éneklő) hallótelefon tulajdonsága, mely a készülék rendkívüli érzékeny-gének tulajdonítható.

Sakkörökben, szak- és naplapokban ezen érdekes tünemény sokszor megbeszélhetett s itt csak annyit jegyzünk meg, hogy az említett kísérlet más szerkezetű készülékekkel tökéletlenül vagy egyáltalán nem sikerült.

A vasuti szolgálatnál ezen mikrofon — a beszélt szónak hangos, érthető és tiszta visszaadása miatt — rendkívüli értékkel bír: főleg feltérlik a vészjelző készüléket, melynek célja az, hogy a vonal bármely pontjáról a legközelebbi állomással beszélni lehesen. A nagy kir. államvasutak, a cs. kir. osztr. államvasutak és az arad-osztr. egyesült vasutak igazgatóságainál ezen készülékeink a gondolható legjobb sikerrel használtak.

Hangosanbeszélő-Grafit-Mikrofonunkkal ellátott — minden czélú telefonberendezésekhez — szerkesztünk és gyártunk készüléket, különösen:

1. Készülékeket városi hálózatokhoz és hosszú vonalokhoz, egyes városok egymásközötti összeköttetéséhez.

2. Készülékeket a vasuti szolgálatok mint vészjelző készüléket, melyekkel a volna

bármely pontjáról lehet a vasuti állomással beszélni; továbbá készülékeket a forgalmi és fűtőház-irodák közötti közvetlen érintkezéshez és pályaeörszerek a kiterők kezelésére és a telephárak jelzésére vonatkozó megbízások adásához.

3. Készülékeket mindenemelő gyárak, társaságok, bankok, pénzügyintézetek, irodák, üzlethelyiségek, szállodák, kórházak és lakások számára.

4. Készülékeket mezőgazdasági és erdészeti czélokra, majorok és erdészlakok összeköttetéséhez uradalmi és erdészeti igazgatóságokkal.

5. Készülékeket katonai czélokra, gyárak, várak, löveldek, tüzséregi lövegek stb. számára.

6. Készülékeket zenévitelre, kémielődésel és kísérleti czélokra.

7. Készülékeket minden czélra, pillanatkapcsolóval, központ használatára nélkül.

Különösen felemlítjük, hogy hangosanbeszélő-grafit-mikrofonunkkal minden meglévő, bármely szerkezetű telefon-állomás, nehézség nélkül, csekély költséggel ellátható.

Különleges telefonárjegyzékünkkel, mely 140 ábrát tartalmaz, tervekkel, rajzokkal, költségvetésekkel és értesítésekkel díjmentesen szolgálunk.

➡ Az általunk felszerelt berendezésekért több évi jótállást vállalunk. ➡

➡ Czégünk által berendezett telefonvonalak és villámhárítók jegyzéke a tulsó oldalon olvasható. ➡

